

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Taliándörögdi Község Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	9
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	40
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	58
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	65
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	72
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	80
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	83
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	84
1. A HEP IT részletei.....	84
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	84
Jövőképünk.....	86
Az intézkedési területek részletes kifejtése <i>(kitöltése javasolt, opcionális)</i>	87
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	99
3. Megvalósítás.....	111
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	111
3.2 A megvalósítás folyamata.....	112
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	115
3.4 Nyilvánosság.....	115
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	117
4. Elfogadás módja és dátuma.....	118

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Taliándörögd Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Taliándörögd a Dörögdi-szentimári medence nyugati szélén, a Déli-Bakony lábánál fekszik. Szerkezete és történelme alapján arra lehet következtetni, hogy valamikor a Tapolcára vezető vásári utak találkozási pontja volt. A mai falu a Tik-, és a Baksa-hegyek közötti völgyben terül el. Elsősorban a Veszprém és Tapolca közötti útról Kapolcs irányából közelíthető meg. Alapvetően zsákfalú, azonban a 2000-es évek eleje óta Öcs irányába is megnyílt a lehetőség aszfaltos úton való közlekedésre, mely bár tömegközlekedésre keskenysége és minősége miatt nem alkalmas, a lakosok előszeretettel használják Ajka, illetve Veszprém megközelítésére is személyautókkal. A település művészeti és folklór hagyományainak, építészeti értékeinek - amelyek közül kiemelkedő a nyáron szabadtéri előadásoknak

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

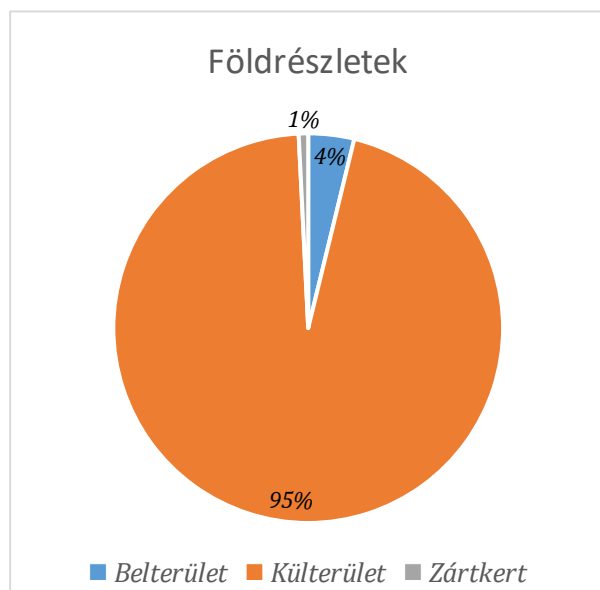
is otthont adó Szent András templomrom - köszönhetően a térség kedvelt turisztikai célpontja, elsősorban a Művészetek Völgye rendezvénysorozat idején. A terület már a római korban lakott volt, a határban római telep nyomaira bukkantak. Dörögdi első említése 1249-ben történik, amikor az egri püspök birtokhatárait állapítja meg. Nemesei által lakott hely volt Drugd. Taliándörögdi területén a középkorban négy település volt: Felső-dörögdi, Alsó-dörögdi, Imár és Ráskó. 1548-ban a török felégette a községet, és csak 1718 után népesült be újra. A falu nevét egyrészt a Dörögdi családról, másrészt pedig az annak kihalása utáni birtokosról, Tallián Ferencről kapta. Vegyes hitű magyar népesség lakta mindig is a környéket, ezért három templom épült. A település 1785-ben a népesebb falvak sorába tartozott, az 1187 lakosból a krónika szerint 793 katolikus, 43 református, 349 evangélikus és 4 izraelita volt ekkor. Ebben az időben épültek azok a parasztházak is, amelyek hangulatos utcákat alkotnak még napjainkban is. 1910-ben a lakosság 90 %-a élt a mezőgazdaságból, 1925-ben a községnek szeszgyára, két vegyeskereskedése, két kocsmája és kilenc iparos volt. Két felekezeti iskolájában katolikus és evangélikus tanítók oktattak. Nagyobb arányú foglalkozási átrétegződése 1949 után következett be, 100 ember járt el dolgozni Halimba, Ajka iparvidékeire, Sümegre és Tapolcára. 1970-től a kereső lakosság 51,9 %-a bányászatból és iparból, 44,7 %-a mezőgazdaságból élt. A község legnagyobb területe erdő és szántó.

A település lakosai kifejezetten odafigyelnek saját értékeikre, örökségükre, melyek az értéktárban is helyet kaptak:

• Szent András templomrom – Klastrom	• A Dörögdi Ficergő játszótér létrehozása
• Mosókút	• Körüli összefogás
• Domján-kút, és -tó	• Kerekfenyves
• Rádli Jánosné Rózsi néni helyi amatőr festő tevékenysége	• Tik-hegy
• Vers Károlyné, Margit keramikus tevékenysége	• Foxód településrész
• A Dörögdi Mező Kft. tájfenntartó tevékenysége	• Baksa-hegy
• Dr. Tóth József házi orvos és munkatársainak egészségügyi tevékenysége	• Az Ökomenikus Nőszövetség Taliándörögdiért végzett tevékenysége
• Katolikus templom	• A dörögdi asszonyok főzőtudománya
• Evangélikus templom	• A Taliándörögdi Népdalkör hagyományőrző, kultúra közvetítő és közösségfejlesztő hatása
• Református templom	
• Ősök Háza	
• Az Úrtávközlési Földi Állomás	
• Imári-domb (Csörgő) természetvédelmi terület	

Demográfiai helyzet

Taliándörögöd összterülete: 28,09 km²

A település teljes területének 95%-a külterület, amelyet 655 db földrészlet tesz ki, és csupán 4 %-a belterület – 688 db földrészlettel, illetve 1%-a zártkert (179 db földrészlet). Belterületen a földrészletek nagysága 25 m²-től 19.378 m²-ig terjed, az átlagos mérték azonban 1.557 m². Külterületen jóval elszórtabban 40-2.032.468 m² között találhatók területek, de az általános méret 41 ezer m² körül alakul. A zártkertek esetében a legkisebb terület 123 m²-es, míg a legnagyobb 4.379 m², az átlag pedig 1.224 m²

Régió

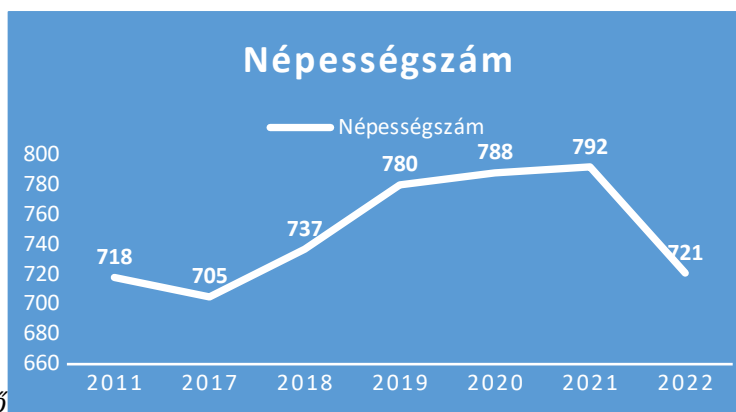
A Közép-dunántúli régió a Dunántúl középső részén helyezkedik el, 11.117 km² területen. A régiót közigazgatásilag három vármegye: Fejér, Komárom-Esztergom és Veszprém alkotja. A Magyarország legnagyobb tavát magában foglaló terület lakónépessége 2012-ben 1.090.346 fő volt, nemek szerinti megoszlás alapján 35.974-el több nő él (563.1609 a régióban, mint férfi (527.186 fő)). Az aktív korú lakosság aránya a régió teljes lakosságához képest majdnem eléri a 70 %-ot (758.254 fő) Veszprém vármegye. A régiót alkotó 4.493 km² nagyságú vármegye a Dunántúl közepén, a Balaton északi partja és a Kisalföld között terül el. Középső részét a Bakony a Bakony hegység uralja, észak-nyugati része a Kisalföldhöz csatlakozik, dél-keleten a Balaton és a Balaton-felvidék hegyei veszik körül. Számokban 10 járás, 9 kistérség, 202 község, 15 város, ebből egy megyei jogú város, Veszprém található a területén. Népesedésszámot tekintve csökkenés jellemzi, - az országos trendekhez hasonlóan - főleg a születés szám visszaesése következtében, ami a lakosság fokozatos elöregedésével párosul, bár itt a természetes fogyás csak a kilencvenes évtized elején. 2012. január elsejei adatok alapján 355.000-en, 6620 fővel kevesebben éltek a megyében, mint 2008-ban, míg a 2001. évi népszámláláskor (az akkori közigazgatási határokon belül) 373.794 főt számláltak. Nemek szerint 2012-ben 11.859-el kevesebb férfi (171.353 fő) képezi a megyei lakosságot, mint női állandó lakos. Az aktív korúak létszáma több mint ötszörösen haladja meg a fiatalok lakosság számát.

Taliándörög

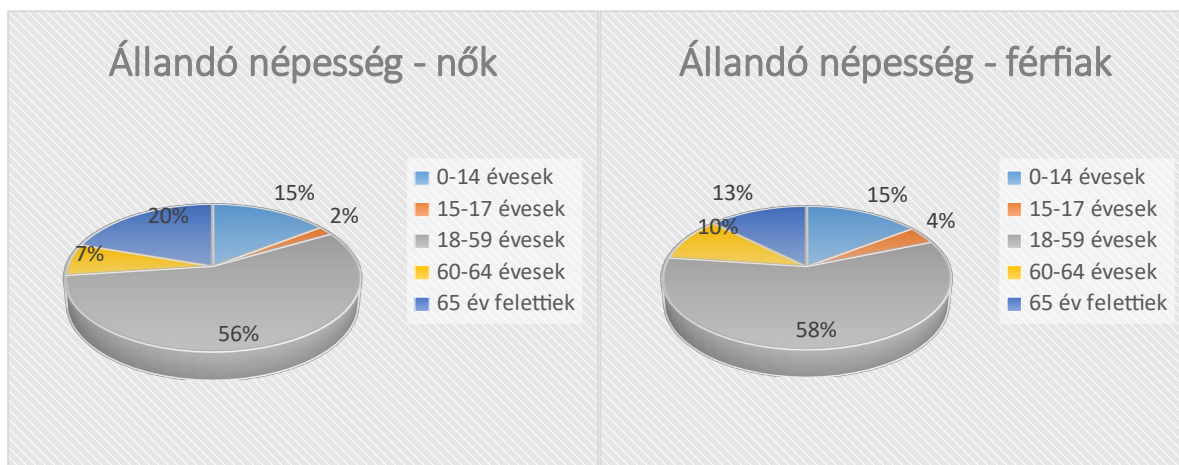
A község az 1785-es években a népesebb falvak közé tartozott, ekkor elérte az 1000 főt. 1910-ben 905 fő volt, amikor a lakosság túlnyomó része a mezőgazdaságból élt. Ez az arány jelentősen megváltozott 1971-re. A kereső lakosság 51,9 %-a bányászatból és iparból, 44,7 %-a mezőgazdaságból élt. A 70-es évek után az országos átlagnál nagyobb fogyás jellemzi a falut, A népesség öregedésének jellemzői figyelhetők meg: alacsony a gyermekek számának aránya, magas az időskorúak száma. A 2007-es években megfigyelhető, hogy kisebb volumenben ugyan, de érezhető az elvándorlás. Ennek oka a munkalehetőségek folyamatos csökkenése. A település munkaképes lakosainak nagy része a helyi termelőszövetkezetben, illetve a környező településeken lévő bauxit és szénbányákban dolgozott. Ezek megszűnésével sokan váltak munkanélkülivé. Többen vannak közülük olyanok, akik munkanélküliek.

ÉV	FŐ
2011 (NSZ.)	718
2017	705
2018	737
2019	780
2020	788
2021	792
2022 (NSZ.)	721

A táblázatból látható, hogy az előző népszámlálás óta (2011) nem változott jelentősen a település lakosságszáma. 2017, illetve 2018 után történt egy nagyobb ugrás, mely a 2022-es évre visszaesett az előző népszámlálás körüli állapotra. A Közép Dunántúli Régió adataihoz viszonyítva jó eredménynek tekinthető, hogy átlagosan népesség fogyásról kis mértékben lehet beszélni.

Korcsoport	Fő			Nők és férfiak aránya	
	Férfiak	Nők	Össz.	Férfiak	Nők
Áll. népesség	351	335	686	51%	49%
0-2 évesek	-	-	22	3%	
0-14 évesek	54	49	103	8%	7%
15-17 évesek	12	7	19	2%	1%
18-59 évesek	204	188	392	30%	27%
60-64 évesek	36	23	59	5%	3%
65 év felettiek	45	68	113	7%	10%

A korcsoportos összetételt vizsgálva a 14 év alattiak aránya némileg növekedett az elmúlt időszakban a lakosságon belül. Ennek oka lehet az elmúlt évek családtámogatási akcióinak népszerűsége, illetve, hogy ez a települést is jelentősen érintette. Taliándörögdre az utóbbi 4-5 évben számos kisgyermekes család költözött be. A település népszerűségét növeli köreikben a meglévő óvoda, illetve a helyben működő alsó tagozat is.

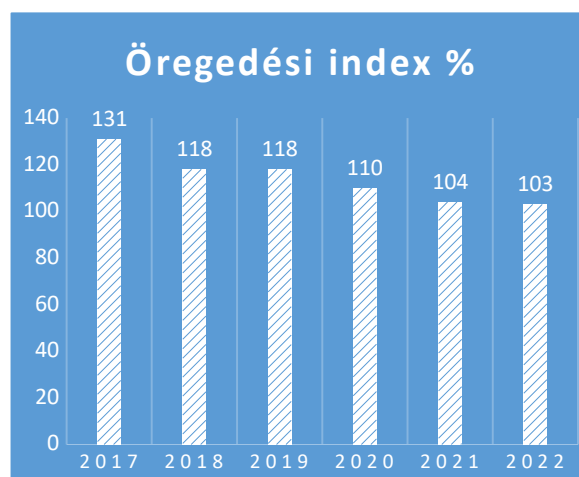
5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbözetének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-8,55
2018	-5,55
2019	3,96
2020	-5,10
2021	2,53
2022	-17,85

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A diagramon jól látszik, hogy a születések száma 2019-ben és 2021-ben volt a legkedvezőbb. A 2022-es év elhalálozási adatai kiemelkedőek voltak az ezt megelőző évekhez képest, mellyel a születések

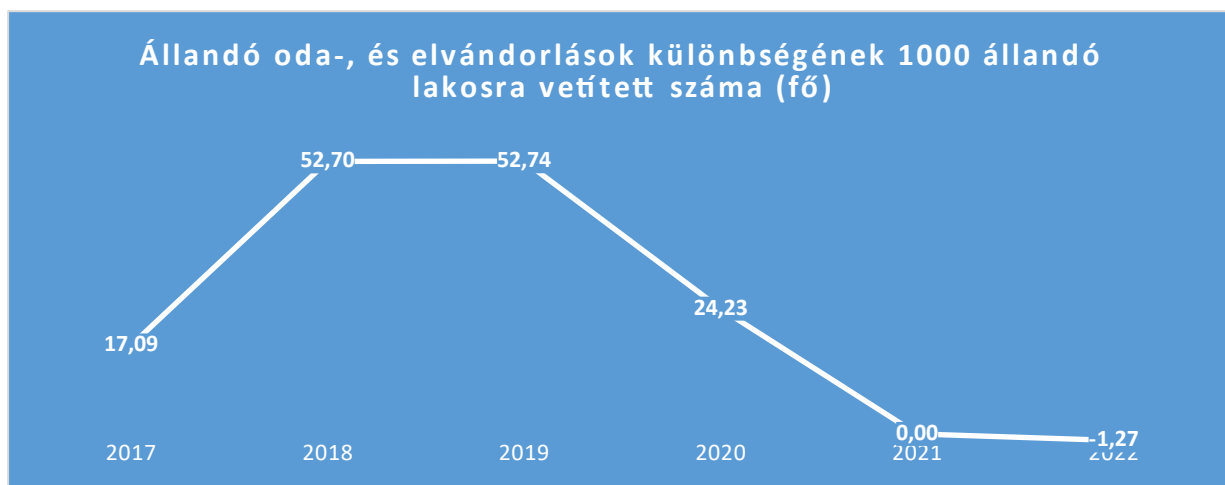
száma nem tudott lépést tartani. Ez főként a 65 év feletti lakosságot érintette, ami e korosztály arányának csökkenését eredményezte.

Év	65 év feletti	0-14 évesek	Öregedési index
2017	114	87	131%
2018	107	91	118%
2019	116	98	118%
2020	113	103	110%
2021	113	109	104%
2022	111	108	103%

Mindezek ellenére Taliándörögd lakosságát még mindig inkább az előregedés jellemzi, azonban a fiatalok lakosság aránya az elmúlt években kissé növekedésnek indult. A lakosság előregedése természetesen országos jelenség, de az adatok azt mutatják, hogy Taliándörögdöt fokozottan érinti ez a probléma. Esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy előregedő település esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség, továbbá az emelkedő gyermeklétszám miatt különös tekintettel kell lenni a gyermekekre és a fiatalokra is.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	17,09
2018	52,70
2019	52,74
2020	24,23
2021	0,00
2022	-1,27

A belföldi vándorlások egyenlege 2022-re az ezt megelőző évekhez mérten lecsökkent. Ennek oka, lehet, hogy 2020 környékén és az ezt követő időszakban a település szinte összes eladó háza elkel a járvány alatt és ezt követően, így a beköltözések száma már különösképpen nem tudott növekedni az elmúlt évben. A településre az odaköltözés a jellemző, nem az elvándorlás. Az ideköltözés oka, a régi üres ingatlanokat új gyermekes családok vásárolták meg, akik lakóhelyet létesítettek a településen.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő, vagy férfi, egészséges, vagy fogyatékkal élő, milyen a származása, vagy az anyagi helyzete.

Esélyegyenlőségi programunk készítése során arra törekszünk, hogy a településünkön élő:

- mélyszegénységben élők
- romák
- nők
- gyerekek
- idősek
- fogyatékkal élők

esélyegyenlőségének megvalósítását előmozdítsuk, valamint az egyenlő bánásmód feltételeit biztosítsuk. Mindezt tesszük Magyarország Alaptörvényének II. cikkében foglaltakkal azonosulva azon meggyőződésből, „hogy az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzatot élete fogantatásától védelem illeti meg”.

Taliándörögd község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a település működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását fontos elvnek tekinti, amely meghatározó az önkormányzat tevékenységében, mind a kötelező és az önként vállalt feladatok ellátása során.

Az önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatóként, az általa végzett szolgáltatások során és intézményfenntartóként is érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége során mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szervezetek aktív szerepet kapjanak, elősegítve ezzel a község lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei a szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása. Értéknek tekintjük a lakosok toleranciáját, a szolidaritását, a nyitottságot és a befogadóképességet. Ezekre az értékekre alapozva bízunk benne, hogy a hátrányok csökkentése és azok kialakulásának megelőzése érdekében az érdekeltekkel és a tenni akarókkal képesek leszünk eredményeket elérni.

Küldetésünk

Küldetésünk, hogy Taliándörögd olyan településen legyen, ahol érvényesül az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen, vagy közvetett diszkrimináció, vagy hátrányos megkülönböztetés Taliándörögd községben senkit ne érjen nem, nyelv, vallás, politika, más vélemény, nemzeti, társadalmi, származás, vagyoni, születési, vagy egy egyéb más helyzet miatt. Taliándörögd Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának célja a helyi viszonyokhoz igazodó, a hátrányos helyzetben élő taliándörögdi állampolgárokat segítő, támogató feladatok rendszerezése, ütemezése, az eddig jól bevált hagyományok megerősítése, megtartása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Taliándörögd település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,*
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,*
- a diszkriminációmentességet,*
- szegregációmentességet,*
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).*

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen. E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- *a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása*
- *a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a*
- *a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)*
- *a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)*
- *a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)*
- *a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)*
- *az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)*
- *a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)*
- *a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.*

2. Stratégiai környezet bemutatása

*A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia***

2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- **Új Roma Stratégia(2019-2030)**
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)**
- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
- **Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)**
- **Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)**
- **Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

*A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.*

*Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.***

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

2.1.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal

Költségvetési koncepció: az önkormányzat a koncepció tervezése során, az anyagi lehetőségeinek korlátai között, figyelembe veszi az esélyegyenlőség biztosításához szükséges támogatási és programfinanszírozási lehetőségeket.

Településfejlesztési koncepció: Taliándörögd fejlődésének főbb lehetőségeit, fejlesztési elképzeléseit összegzi, programot ad az Önkormányzat vezetőinek az elkövetkezendő 15-20 évre. Kiinduló pontja a Településrendezési tervnek.

Településszerkezeti terv: felülvizsgálata vagy módosítása az országos és térségi érdekek figyelembe vételével történik, a település térbeli kialakítását, elrendezését, a területek felhasználásának módját, a település működéséhez szükséges infrastruktúra elrendezését, fejlesztését és a védendő környezet meghatározását szolgálja.

Településrendezési terv: a falu közigazgatási területére kijelöli az egyes fejlesztési területeket, korlátozza mások beépíthetőségét, illetve a kialakult településszerkezetben meghatározza az építési szabályokat.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Taliándörögd község önkormányzata 2013. június 30-ig a Tapolca és Környéke Kistérség Többcélú Társulása, 2013. július 1-től a Tapolca Környéki Önkormányzati Társulás keretében, azok tagjaival együttműködve, a társulásban részt vevő önkormányzatokkal közösen látja el az alábbi feladatokat: gyermekjóléti szolgálat, családsegítés, házi segítségnyújtás, szociális étkeztetés, központi orvosi ügyelet. Az óvodai nevelés feladatát a helyben működő egy csoportos óvoda útján, a védőnői szolgálatot Kapolcs, Vigántpetend községekkel közösen látja el.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adatai kimutatása

A helyzetelemzés elkészítéséhez a Központi Statisztikai Hivatal, az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisa (www.teir.hu), a Nemzeti Munkaügyi Hivatal, a Magyar Államkincstár, a helyi önkormányzat adatbázisai, valamint a népszámlálási adatok szolgáltak alapul. Azoknál az adatoknál, amelyekre nézve nincs és nem is lehet adat, ott a 2022. évi népszámlálásadatait használtuk.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység viszonylag új, de napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értjük, amikor valaki, vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy abból a helyzetből, önerőből kitörjenek. Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011.év) megállapítása szerint „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségben élőket. A településen az élet, a lakhatás, a gyermek, az időskorú, a bántalmazott nő veszélyeztetéséből, vagy a fogyatékkal élő személyek ellátatlanságából eredő azonnali beavatkozást igénylő esélyegyenlőségi probléma nincs. Ezt természetesen nem jelenti azt, hogy az önhibájukon kívül, vagy önhibájuk miatt szegény, vagy szegényes körülmények között élőkre, elesettekre, bármi okból hátrányos helyzetben élőkre az önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatainak ellátása során fokozottan ne figyelne. A munkahely hiánya, az elhelyezkedési esélyek romlása a szegény körülmények között élő emberek, családok megélhetési körülményeit tovább rontja. A szegénység különböző társadalmi tényező által meghatározott összetett jelenség, okai között szerepelnek: a munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de leginkább a jövedelmi viszonyok mutatják meg legjobban. Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszeréből.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	55,07	26,65
2018	54,14	23,89
2019	52,80	22,35
2020	53,50	22,89
2021	53,09	23,55
2022	n.a.	n.a.
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

Az alacsony jövedelműek egy része a szociális pénzbeli juttatásokból származik, ez településen belül, a munkalehetőségektől függően 20-25 főt érint. A helyi lakosok általában szerény de összességében

elfogadható körülmények között élnek. Az otthonok fenntartásának költségei egyre nagyobb gondot okoznak az embereknek, a család jövedelmi helyzetéhez viszonyítva a lakásfenntartással kapcsolatos költségek magasak, amit nehezen tudnak kifizetni. Az inaktív lakosságra vagy a nagyon alacsony jövedelemmel rendelkezőkre, az alacsony iskolai végzettség a jellemző. A szakmával rendelkezőkre kevésbé jellemző a tartós munkanélküliség. A jövedelem kiegészítés érdekében, aki szorgalmas és lehetősége van, az mellékfoglalkozást, vagy alkalmi munkát vállal. A családok többnyire saját tulajdonú családi házban élnek. A házak az ott élők jövedelmi helyzetétől függően, a tulajdonosok igényétől függően karbantartottak. Aki teheti és lehetősége van, a házhoz tartozó kertjét műveli és így a saját szükségleteinek megfelelő alapvető élelmiszereket meg tudja termelni. A településhez tartozik egy szőlőhegy, ahol évről-évre egyre kevesebben művelnek szőlőt a helyi lakosok közül. Az önkormányzat igyekszik segíteni a településen élő munkanélkülieknek, lehetőségeihez mérten évente 3 főt foglalkoztat közfoglalkoztatás keretében, ez azonban a munkaügyi központtól függ, a létszámkeret függvényében. Jelenlegi 6 órás munkaviszony keretében történő foglalkoztatás egyik fél számára sem kedvező, jövedelmi szempontból diszkriminatív, mert nem tud érvényesülni az egyenlő munkáért egyenlő bér elve. Az esélyegyenlőség ebben az esetben mindenképpen sérül. A településen egy hajléktalan személy él.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Möt-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

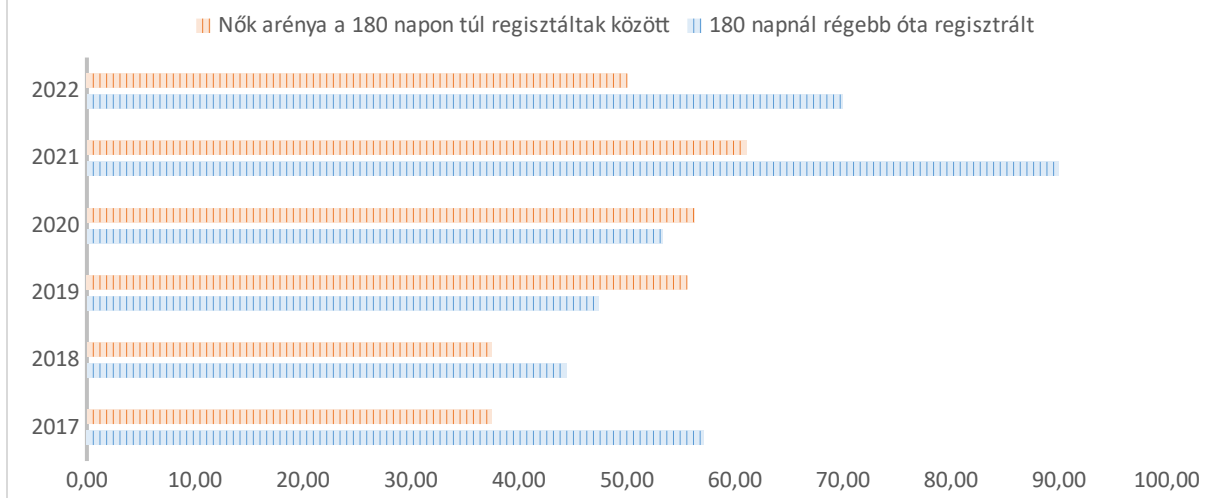
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	3,25	2,80	3,03%
2018	4,02	3,67	3,85%
2019	2,82	5,56	4,19%
2020	5,56	7,34	6,45%
2021	3,32	5,53	4,43%
2022	4,26	4,67	4,47%
Forrás: TeIR, KSH Tstar			

Taliándörögd településen is az országos tendencia látható a munkanélküliség vonatkozásában, tehát 2019-et követően ugrásszerűen emelkedett a munkanélküliek száma, ami a járvány beköszöntével hozható összefüggésbe. A leállásra kényszerült vállalkozások számos elbocsátást eredményeztek, országos és helyi szinteken is. A normál kerékvágás visszaálltával és a járványhelyzet mérséklődésével a munkanélküliség is csökkent a településen.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	14	18	19	30	20	20
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	1,00	1,00	2,00	0,00	0,00
	%	14,29%	5,56%	5,26%	6,67%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	1,00	2,00	1,00	2,00	0,00
	%	0,00%	5,56%	10,53%	3,33%	10,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	2,00	1,00	2,00	1,00	1,00	1,00
	%	14,29%	5,56%	10,53%	3,33%	5,00%	5,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	2,00	2,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	11,11%	10,53%	3,33%	5,00%	5,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	2,00	4,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	14,29%	22,22%	5,26%	3,33%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	1,00	4,00	5,00	3,00	4,00
	%	0,00%	5,56%	21,05%	16,67%	15,00%	20,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	1,00	1,00	2,00	0,00	2,00
	%	0,00%	5,56%	5,26%	6,67%	0,00%	10,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	0,00	5,00	1,00	2,00
	%	7,14%	5,56%	0,00%	16,67%	5,00%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	2,00	0,00	1,00	4,00	3,00	1,00
	%	14,29%	0,00%	5,26%	13,33%	15,00%	5,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5,00	6,00	5,00	8,00	9,00	9,00
	%	35,71%	33,33%	26,32%	26,67%	45,00%	45,00%
Forrás: TelR, KSH Tstar							

A tábla kor szerinti megoszlása rávilágít arra, hogy az 50 évfeletti munkanélkülivé vált lakosság elhelyezkedése nagyon nehézkes, szinte lehetetlen. Hátrányt jelent Taliándörögd viszonylatában a nagyvárosok távolsága, a tömegközlekedés nehézsége, a nők esetében az esetleges három műszakos munkarend mellett a gyermekek felügyeletének hiánya.

180 napnál hosszab ideje álláskereső

A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek korlátozott száma, a szakmai tapasztalat hiánya, a nem megfelelő szakmaválasztás befolyásolja. A munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. A 18-29 éves összes lakoshoz viszonyítva a táblázatból az látszik, hogy a pályakezdők elhelyezkedési esélyei megfelelőek, azonban a tapasztalatok nem minden esetben jelentik ezt, sokan vannak olyanok, akik nincsenek regisztrálva, ezért nem szerepelnek a nyilvántartásban. A valóságban jóval magasabb az álláskereső száma, hiszen a fiatalok közül sokan keresnek külföldön munkavállalási lehetőséget, vagy alkalmi munkákból élnek. Aki nem rendelkezik szakmunkás végzettséggel, vagy nem szerzett középfokú végzettséget, őket hátrányos helyzetű munkavállalóknak kell tekinteni. A nem megfelelő-alacsony, vagy a munkáltatói igényektől eltérő iskolai végzettség, szakképzettség az elhelyezkedést nagyban nehezíti.

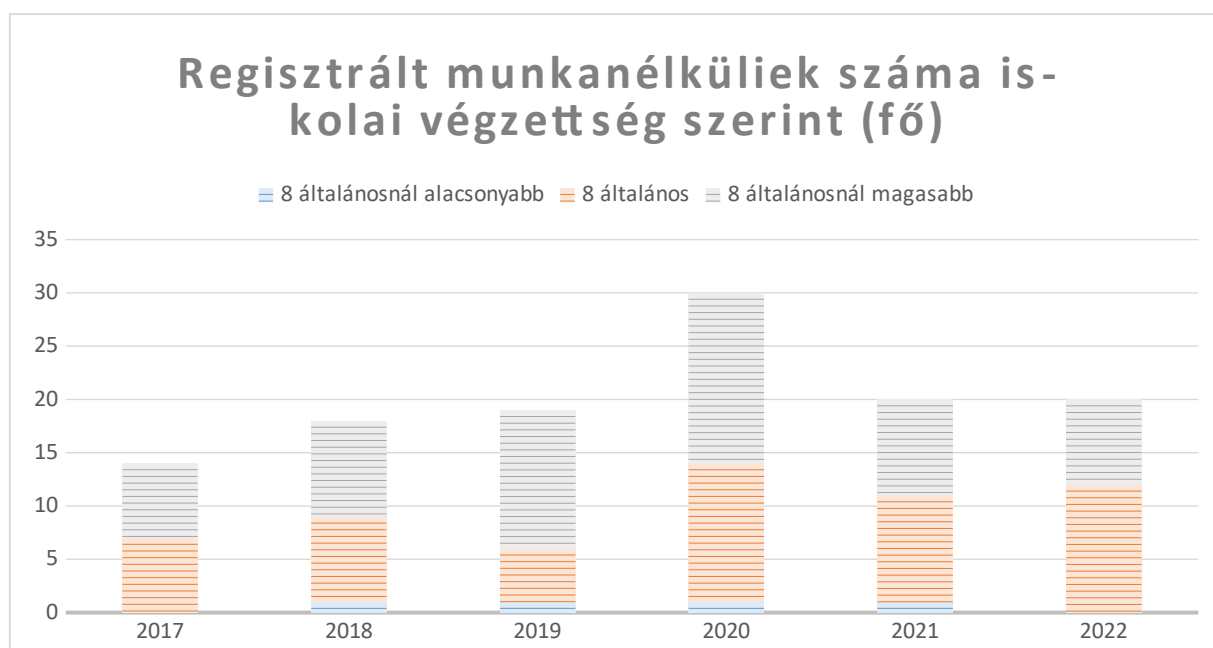
3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	57,14	37,50
2018	44,44	37,50
2019	47,37	55,56
2020	53,33	56,25
2021	90,00	61,11
2022	70,00	50,00
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

A továbbiakban a foglalkoztatottság és az iskolai végzettség közötti összefüggéseket vizsgáljuk, felhasználva a Területi Munkaügyi Központtól gyűjtött adatokat. Elsőként a 15 éves és idősebb lakosság 2001. és 2011. évi adatait összehasonlítva elemezzük, vizsgálva, hogy az adott korosztályba tartozók tagjai milyen számban és arányban rendelkeznek, vagy éppen nem rendelkeznek általános iskolai végzettséggel.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	14	0	0,00%	7	50,00%	7	50,00%
2018	18	1	5,56%	8	44,44%	9	50,00%
2019	19	1	5,26%	5	26,32%	13	68,42%
2020	30	1	3,33%	13	43,33%	16	53,33%
2021	20	1	5,00%	10	50,00%	9	45,00%
2022	20	0	0,00%	12	60,00%	8	40,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázat adatai a népszámlálási adatokra épülnek. A településen a Művészetek Völgye Közös Fenntartású Általános Iskola tagintézménye működik, az 1-4. osztályba járnak a helyi gyerekek, a

felsősök Monostorapátiban tanulnak. Az általános iskola 8. osztályánál kevesebbet végzetek az idős korosztályból kerülnek ki. A most felnövekvő generáció már 18. éves korának betöltéséig tanköteles, így a 8. osztályt ebben az életkorban mindenki befejezte.

A településen élő lakosság tekintetében megfigyelhető, hogy az általános iskolai végzettségnél magasabb végzettséggel rendelkezők aránya magasabb, mint az alacsonyabb végzettséggel rendelkezőké.

A településen általános iskolai, szakiskolai, középfokú felnőttoktatás nem működik.

c) közfoglalkoztatás,

A közfoglalkoztatással összefüggő, egyes döntést igénylő kérdésekről szóló 1044/2013. (II.5.) Kormány határozatban a Kormány rendelkezik a közfoglalkoztatás 2013. évi céljairól.

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, államilag támogatott, célja a közfoglalkoztatás keretében alkalmazott munkavállalók munkaerő-piacra történő visszakerülése, illetve bevonása. A közfoglalkoztatás átmeneti munkalehetőséget biztosít azoknak az embereknek, akiknek az önálló álláskeresés hosszú ideje eredménytelen. A közfoglalkoztatási jogviszony a közfoglalkoztató és a közfoglalkoztatott által kötött határozott idejű közfoglalkoztatási szerződéssel jön létre, amelyet írásba kell foglalni.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	14	12
2018	15	10
2019	11	8
2020	15	7
2021	7	7
2022	5	5
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben nagyon sok esetben az egyetlen lehetőséget jelenti a halmozottan hátrányos helyzetű emberek -foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, álláskeresési támogatásban, vagy semmilyen szociális ellátásra nem jogosult álláskereső- átmeneti jellegű, határozott idejű foglalkoztatására. Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűnek minősülnek az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást

követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékkal élő emberek. Alacsony a 15-24 év közötti korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség hiánya befolyásolja. A munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. 2011. szeptember 1-én hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint az egyéb törvények módosításáról szóló 2011.évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. Taliándörögd Község Önkormányzata rendszeresen és folyamatosan szervez közfoglalkoztatást. Éves szinten a kötelezően ellátandó önkormányzati feladatok elvégzésére két főt foglalkoztatunk, akik a regisztrált munkanélküliek közül kerülnek ki.

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Taliándörögdön 2012. december 31-én 31 székhellyel rendelkező vállalkozás volt, ezen kívül 22 vállalkozásnak telephelye volt a településen. Az 53 vállalkozásból 34 társas 19 egyéni vállalkozás. A 19 egyéni vállalkozást 10 főfoglalkozásként, 7 mellékfoglalkozásként, 2 nyugdíj mellett végzik. Az egyéni vállalkozások szolgáltatási és kereskedelmi tevékenységet végeztek.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Taliándörögd Község Önkormányzata minden évben él a nyári dák munka lehetőségével, melynek során 2-3 diáknak ad munkát a tanítási szünet alatt, ezzel segítve a helyi fiatalok tapasztalatszerzését. Az önkormányzat hosszabb távú céljai között szerepel a közösségfejlesztés, kultúraközvetítés területén egy „junior gyakornoki program” kialakítása, melynek keretében taliándörögdi fiatalok helyben szerezhettek tapasztalatot e területeken.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	14	2
2018	18	1
2019	19	2
2020	30	1
2021	20	2
2022	20	0
Forrás: TeIR, KSH Tstar		

A Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért (KÖSZI) szervezet, helyben működő egyesületként nem csak Taliándörögdön, de az egész térségben szervez fiataloknak szóló programokat, melyek célja a közösségfejlesztés mellett a fiatalok munkaerőpiacra jutásának elősegítése. 2020-ban a szervezet mentorprogramot indított, melynek célja a térségben élő fiatalok és az itt példaértékűen működő, ámbár emberhiánnyal küzdő vállalkozások összekapcsolása volt. A fiataloknak a projekt keretében lehetőségük akadt tanulmányutakon keresztül a vállalkozásokkal megismerkedni, továbbá néhány napot különböző feladatkörökben is kipróbálni. A programban 8 taliándörögdi fiatal vett részt. A KÖSZI hosszútávú céljai között szerepel, hogy a Balaton-felvidéki fiatalok és vállalkozások között közvetítőként tudjon működni összekapcsolva a munkát kereső fiatalokat és a munkaerőt kereső vállalkozásokat. Továbbá a szervezet jelenleg is dolgozik a Balaton-felvidéki Ifjúsági Akadémia kidolgozásán, mely egy informális tanulási módszerekre épülő civil vezetői, közéleti szereplői képzést ölelne fel. Ennek célja, hogy a térséget ellássa olyan tapasztalt fiatalokkal, akik képesek betölteni a közéleti szerepeket és tudatosan tudják vezetni a térség közösségeit.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen felnőttképzés és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások nincsenek. Jellemzően a járási székhelyen, Tapolcán a Batsányi János Gimnázium és a Széchenyi István Szakképző Iskola szervez képzéseket különböző szakmák megszerzésére és érettségi vizsgára.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A mélyszegénységben élők jövedelmét a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíjminimum összegét alapul véve határozzák meg, ami jelenleg 95.000,-Ft. A családok jövedelmére, a mélyszegénységben élők meghatározására és az etnikai hovatartozásra vonatkozó adatok különleges adatnak minősülnek, az erre vonatkozó adatszolgáltatás önkéntes alapon történik. Az önkormányzat nem zárkózik el egyik célcsoport foglalkoztatásától sem, nem tesz diszkriminatív megkülönböztetést az emberek között, aki egészségi állapota és aktivitása alapján munkavégzésre alkalmas, annak lehetőséget biztosít az önkormányzat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A mélyszegénységben élők jövedelmét a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíjminimum összegét alapul véve határozzák meg, ami jelenleg 95.000,-Ft. A családok jövedelmére, a mélyszegénységben élők meghatározására és az etnikai hovatartozásra vonatkozó adatok különleges adatnak minősülnek, az erre vonatkozó adatszolgáltatás önkéntes alapon történik. Az önkormányzat nem zárkózik el egyik célcsoport foglalkoztatásától sem, nem tesz diszkriminatív megkülönböztetést az emberek között, aki egészségi állapota és aktivitása alapján munkavégzésre alkalmas, annak lehetőséget biztosít az önkormányzat.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Jogszábeli háttér:

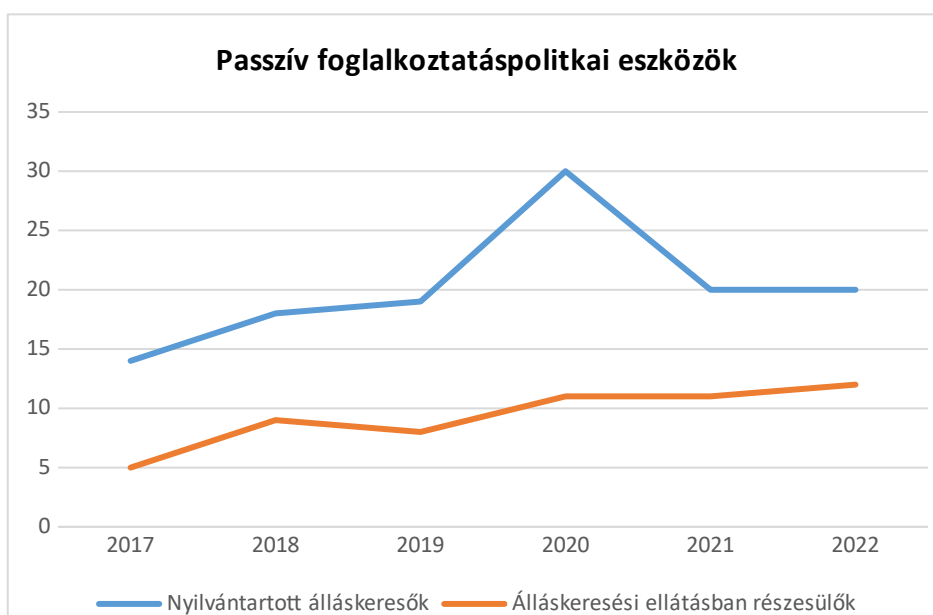
A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991.évi törvény munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatások fejezete írja elő az aktív korúak ellátását és a munkanélküliséghez kapcsolódó támogatásokat.

Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény a munkahelyteremtést, a munkához, valamint megfelelő munkaerőhöz jutást, továbbá a munkahely megtartását szolgáltatások nyújtásával is elősegíti.

A munkaerő-piaci szolgáltatások formái:

- *munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása*
- *munka, pálya állskeresési, rehabilitációs helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás*
- *munkaközvetítés a,*
- *igényelt, illetve megállapított támogatások összege, száma stb.*

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	14	2,78%	5	35,71%
2018	18	3,34%	9	50,00%
2019	19	3,36%	8	42,11%
2020	30	5,24%	11	36,67%
2021	20	3,51%	11	55,00%
2022	20	3,98%	12	60,00%
Forrás: TeIR, KSH Tstar				

Képzési támogatás

A jogszabályban meghatározott személyek részére kereset kiegészítés, vagy keresetpótló juttatás, valamint a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése, valamint a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult álláskereső részére az általános iskolai végzettség megszerzéséhez, vagy a szakképesítés megkezdéséhez, a külön jogszabályban meghatározott kompetenciák megszerzéséhez szükséges képzésben történő részvételhez a képzéssel kapcsolatos költségek megtérítése adható.

Foglalkoztatás bővítését szolgáló támogatások

A munkaadó részére külön jogszabályban meghatározott hátrányos helyzetű személy munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához a munkabér és járulékaihoz támogatás nyújtható. Az álláskereső részére- az e törvényben meghatározott feltételek szerint- álláskeresői ellátásként álláskeresői járadék, nyugdíj előtti álláskeresői segély, valamint költségterítés jár.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	3	21,43%	7	50,79%	8	57,14%
2018	5	27,78%	4	20,61%	14	77,78%
2019	3	15,79%	3	15,32%	11	57,89%
2020	5	16,67%	5	18,17%	16	53,33%
2021	3	15,00%	3	16,70%	14	70,00%
2022	3	15,00%	3	16,80%	15	75,00%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Év	Ellátásban részesülő álláskeresői
2017	8
2018	14
2019	11
2020	16
2021	14
2022	15

Az Ft. 30.§-a rendelkezik arról, hogy 2011. január 1. napját követően hogyan változik az álláskeresői segélyre való jogosultság. Az álláskeresői járadék folyósításának időtartamát annak az időtartamnak az alapulvételével kell megállapítani, amely alatt az álláskereső az álláskeresővé válást megelőző három év alatt munkaviszonyban, közfoglalkoztatási jogviszonyban töltött, vagy egyéni, társas vállalkozói tevékenységet folytatott, feltéve, hogy vállalkozói tevékenységének időtartama alatt járulékfizetési kötelezettségének eleget tett. Az álláskeresői járadék folyósításának leghosszabb időtartama 90 nap.

Az ellátásban részesülő álláskeresők száma 2017-hez viszonyítva növekedett az elmúlt években. Ez adódhat a COVID járvány okozta válságból, melynek hatására több munkavállaló került elbocsátásra a leállások kapcsán, illetve az utána meginduló gazdasági válságra és készlethiányra, melynek eredménye lett, hogy a nagy vállalatok munka és megrendelések híján rákényszerültek dolgozóik elbocsátására.

Rendszeres szociális segélyre jogosult: az az aktív korúak ellátására jogosult személy, aki az ellátásra való jogosultság kezdő napján

- *egészségkárosodott személynek minősül, vagy*
- *a rá irányadó nyugdíjkorhatárt öt éven belül betölti, vagy*
- *14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel -feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben-és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben (Gyvt. 41.§.(3bek) illetve nyári napközis otthonban, óvodában, vagy napköziben nem tudják biztosítani, vagy*
- *a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelel.*

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosult:

- *munkaképességét legalább 67 %-ban elvesztette, aki legalább 50 %-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50-os mértéket, vagy*
- *vakok személyi járadékában részesül, vagy*
- *fogyatékosági támogatásban részesül,*
- *munkanélküli járadék, álláskeresői járadék, álláskeresői segély, vállalkozói járadék folyósítási időtartama lejárt, vagy*
- *álláskeresői támogatás folyósítását keresőtevékenység folyósítása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Flt. alapján álláskeresői támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy*
- *a kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy*
- *ápolási díj, gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, rendszeres szociális járadék folyósítása megszűnt és a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel legalább három hónapig együttműködött.*

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	0
2018	0
2019	1
2020	1
2021	0
2022	0
Forrás: TelR, KSH Tstar	

A rendszeres szociális segélyben részesülők száma nem változott jelentősen, viszont a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma folyamatosan csökkent az évek során. A közfoglalkoztatásban való részvételt leszámítva más munkalehetőség nem áll rendelkezésükre a támogatottaknak, így az általában két hónapig tartó foglalkoztatást követően nem szereznek járadékra jogosultságot és visszakérülnek az aktív korúak ellátottjai közé.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Veszprém megye lakásállományának 15 %-a 1990. után épült. Az utóbbi évtizedekben kevésbé volt jellemző a több generáció együttélése, mint korábban. A népesség öregedésével párhuzamosan egyre több olyan lakás van, melyben csak közép, vagy idős emberek élnek. a megyében lévő lakások közül egyre többen csatlakoztak a közmű-csatorna hálózatra. Taliándörögdön a 2017-es adatok szerint 304 lakás van, mely 2022-re 316-ra emelkedett. A településen az elmúlt 2-3 évben egy új utcásor kialakulása kezdődött meg a Tavasz utca folytatásában, eddig 2 lakás épült fel és további egy telek került eladásra. Az önkormányzat támogatja a helyi fiatalok telekvásárlását, néhány követelmény kifüggesztésével: a

telket vásároló pár legalább egyik felének minimum 5 éve taliándörögdi lakcímmel kell rendelkeznie, továbbá a vételkor vállalják az 5 éves beépítési kötelezettséget. Amennyiben minden feltétel teljesül Taliándörögdi Község Önkormányzata a becsült telekértől hajlandó -15%-ban eltérni, továbbá ezen felül 1.000.000 Ft támogatást biztosítani a párnak.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomán y (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	304	1	3,29	50,99	78,29	98,68
2018	305	1	3,28	50,82	78,69	98,69
2019	307	2	6,51	50,49	78,50	98,05
2020	307	0	0,00	50,49	78,83	98,70
2021	307	0	0,00	50,49	79,48	99,67
2022	316	0	0,00	39,24	n.a.	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat tulajdonában egy bérlakás van, melyet egy rokkant egyedülálló nő bérel, havi 25.000,-Ft bérleti díj ellenében és a lakással kapcsolatos rezsiköltségek fizetésével együtt.

b) szociális lakhatás

Az 1993.évi LXXVIII. törvényt betartva a helyi önkormányzatok feladata, hogy a tulajdonukban lévő lakásokkal való gazdálkodást rendeletben szabályozza, a lakás bérbeadásakor fennálló jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételek alapján a lakás bérbeadásának feltételeit meghatározza. A törvény szerint az ingatlanokat piaci, költség és szociális alapon lehet bérbe adni, a családok jövedelmi és vagyoni helyzete alapján. Az önkormányzat tulajdonában szociális lakás nincs.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat tudomása szerint egyetlen hajléktalan ember van a településen. Rajta kívül nincs olyan személy, aki garázsban, régi használaton kívüli helyiségben, vagy egyéb más nem lakás céljára szolgáló helyiségben él.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	19
2018	n.a.	39
2019	n.a.	39
2020	n.a.	50
2021	n.a.	27
2022	n.a.	40

Forrás: TelR, KSH Tstar

A településen élő emberek lakásfenntartási támogatást igényelhetnek, ami jövedelemhatárhoz kötött. A gazdasági válság hatására egyre több család esetében jelent komoly nehézséget a rezsiköltségek kifizetése. Jellemző, hogy a lakosság nagy többsége már csak akkor fordul az önkormányzathoz segítségért, ha valóban úgy érzi, hogy helyzete teljesen kilátástalanná vált. Az önkormányzat adósságcsökkentő támogatásról nem alkotott rendeletet.

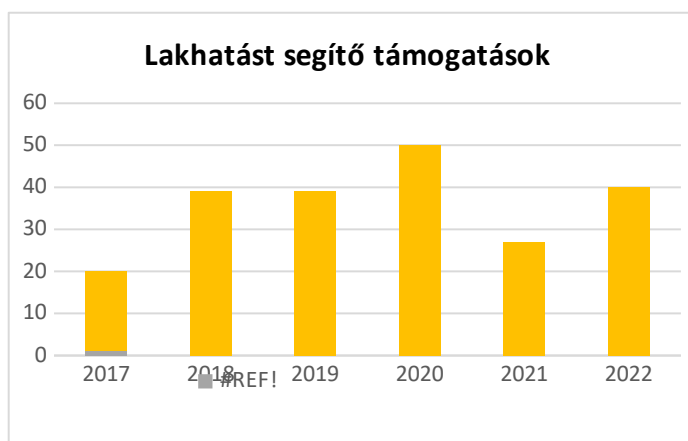
f) eladósodottság

Az önkormányzat nem rendelkezik arra vonatkozóan információval, hogy a településen élők közül hiteltörlesztés, vagy egyéb ok miatt eladósodott volna valaki.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település központi belterületén minden közmű (víz, villany, csatorna, gáz, telefon) rendelkezésre áll. Néhány ingatlan van, melyekben nincs vezetékes ivóvíz, számukra az utcán lévő közkútról történő vízvételzés biztosított. A településen a csatornahálózat Európai Unió pályázat útján valósult meg, 2008-ban a lakások 95 %-a a rendszerre rákötött, azok az ingatlanok, amelyekben ivóvíz van minden rendelkeznek a rákötöttséggel. A lakások egy részében a gáz is bevezetésre került, de a folyamatos áremelkedések miatt kevesen vannak azok, akik kizárólag gázzal fűtenek. Az emberek többsége a hagyományos fűtési módszert választja, főleg fával fűtenek, közülük többen központi fűtéses házban és nagy részük egyedi fűtési módszerrel -helyiségenkénti kályha- fűt. A központi belterületi utak aszfalt burkolattal

ellátottak, bár némelyik állapota hagy némi kívánni valót maga után, mert a csatorna beruházás után a helyreállítási munkák során nem minden esetben történt meg az eredeti állapot visszaállítása. A település még mindig „zsákfalu-„nak tekinthető, a távolsági buszjáratok a Tapolca-Veszprém főútról Kapolcsi leágazással érhető el, a buszok a faluban megfordulnak és a bekötő úton visszatérve jutnak el a főútra. A faluban három buszmegálló van, ezek megfelelően biztosítják az utazó lakosság várakozását. A gyerekek közül az alsó tagozatosok a helyi iskolában tanulnak, a vidékiek iskolabusszal járnak Monostorapátira. A háziorvosi ellátás helyben heti három alkalommal valósul meg. A településen falugondnoki szolgálat nem működik.

A számok növekedésének az oka a jogszabályi háttér megváltozására vezethető vissza. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993.évi III. törvény kiegészítette az igénybe vétel lehetőségét, magasabb jövedelmi határt állapít meg,

így számszakilag többen részesülhettek kedvezményben. Az Szt. értelmében a gázár-támogatás megszűnt (egyedül a nagycsaládosok kedvezménye maradt meg). A törvényalkotó szándéka, hogy a lakásfenntartási támogatás jogosultsági feltételül szabott jövedelmi határérték megemelése részben kompenzálja a gázár-támogatás megszűnését, de csak részben, mert a lakásfenntartási támogatás összege jóval alacsonyabb, mint a korábban járó gázár-támogatás volt.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Taliándörögd községben telepen, vagy szegregátumban élők nincsenek, így ilyen jellegű társadalmi problémával és veszélyeztetett területtel a helyi esélyegyenlőségi programban nem kell foglalkozni.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1997.évi CLIV.tv. egészségügyi törvény alapján elő kell segíteni az egyén és ez által a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával. a lakosság számára az esélyegyenlőség megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítani kell. Meg kell teremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga ne csorbuljon. A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás keretében gondoskodik:

- háziorvosi ellátásról
- a fogorvosi alapellátásról
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról
- a védőnői ellátásról
- az iskola- egészségügyi ellátásról

Az önkormányzat a környezet-és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik

- a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról
- biztosítja a rovarok és rágcsálók irtását
- folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén -lehetőségeihez képest- saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések megtételét
- együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi és munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, támogatja ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam és az önkormányzat biztosítja. Az Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeri házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó

szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény. Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetve nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálat) való részvétel jogát.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A településen a felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi ellátást Kapolcs és Vigántpetend községekkel közös praxis keretében Dr. Tóth József vállalkozó háziorvos alkalmazásával biztosítjuk. Az orvosi rendelő 2019-ben került felújításra, akadálymentesített. A szakorvosi ellátást igénylő betegeket a háziorvos a tapolcai, ajkai, veszprémi szakorvosi rendelőintézetekbe utalja. Fogászati szakrendelés Monostorapáti településen van, ahol Dr. Kurkó György biztosítja a betegek ellátását Monostorapáti, Kapolcs, Taliándörögd, Vigántpetend és Hegyesd települések vonatkozásában. A fogorvosi rendelő felújítása jelenleg zajlik, az építkezések befejezését követően a rendelő akadálymentesített épület lesz.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére -egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához- az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen részesülhet valaki közgyógyellátásban: alanyi jogon, normatív alapon, vagy méltányossági alapon. A méltányossági alapon biztosított közgyógyellátás az önkormányzati hatáskörbe tartozó megállapítás, melynek az önkormányzatra nézve évi költsége is van.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	1	13	0,00
2018	0	0	0	1	12	0,00
2019	0	0	0	1	8	0,00
2020	0	0	0	1	7	0,69
2021	0	0	0	1	7	1,00
2022	0	0	0	1	7	0,75

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra, ápolásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Az átlagéletkor emelkedésével és a betegségek kialakulásával egyre többen szorulnak állandó ápolásra, felügyeletre, amit a családon belül a hozzátartozók közreműködésével biztosítanak. Az ellátás 2020-ban a korábbi évekhez képest kis mértékben emelkedett. Ápolási díj megszüntetésére ellátási kötelezettség nem teljesítése miatt nem került sor, csak az ápolat személy halálesete miatt. 2013. január 1-től a Járási Hivatal hatáskörébe került a súlyosan fogyatékos személy ápolására tekintettel megállapítható ápolási díj. Az önkormányzat méltányosságból állapíthat meg ápolási díjra való jogosultságot.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A helyben igénybe vehető megelőző szűrővizsgálatok közül az évenkénti tüdőszűrő vizsgálat említhető, melyet a Veszprémi Kórház Tüdőgondozó Intézete lát el, meghatározott korosztálynak ajánlott a megjelenés. Ezen kívül szintén a veszprémi kórház szervezésében van lehetőség a hölgyeknek mammográfiás szűrésre, mely helyileg Veszprémben történik, de az önkormányzat szervezi meg az érintettek helybe szállítását. Elmondható, hogy mindkét lehetőséggel sokan élnek.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A mélyszegénységben élő és roma származású embereknek a szűrőprogramokhoz való hozzáférése, a társadalom többi tagjával azonosan biztosított. A védőnői hálózat jól működik, már a terhesség megállapításának kezdetétől figyelemmel kíséri a kismamák helyzetét, a gyermek születését

követően a gyermekek rendszeres látogatása megoldott. A településen ebben az évben indult Ringató foglalkozás kismamáknak és gyermekeiknek egy helyi anyuka kezdeményezésére.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjai a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, kellő mértékben jelennek meg.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Elsősorban a szabadban végezhető sportoláshoz, a sport programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében a település minden lakója számára biztosított. A településen nagyon jól működő sportegyesület van, aminek a helyi fiatalokon kívül tagjai a környező települések fiataljai is. Korábban kiváló eredményt értek el, megyei I. osztályban első helyezettek lettek. A focicsapat utánpótlása biztosított, mert több korcsoportban is vannak igazolt játékosok, már óvodás korú játékos is van az egyesületnek. A Községi Házban heti rendszerességgel jógaóra, illetve női torna kerül megrendezésre. A gyermekeknek a Dörögdi Mező Kft. egyik erre alkalmas raktárépületében a szülők összefogással judo órákat szerveztek, melyekre előszeretettel járnak az iskolás gyermekek. A vitézképző keretében, mely szintén a Községi Házban kapott helyet, harcászaot, vívást tanulhatnak az alsós kisdíákok. Taliándörögdön informális keretek között futóklub is működik. A település természeti adottságai alapján kirándulások, túrák kiváló helyszíne. Minden évben gyermeknap környékén egy játékos feladatokkal tarkított túrára ösztönözzük a kisgyermekes családokat. 2019-ben a Malmok Völgye pályázati projekt keretében egy túraútvonal került kialakításra, mely Taliándörögd mellett, Kapolcsot, Monostorapátit és Vigántpetendet is érinti. 2020 óta a lovassportok is nagyobb figyelmet kaptak a településen a Dörögdi Mező Kft. részében már több ízben is megrendezésre került helyben fogathajtó verseny, mely hagyományt a szervezők a közeljövőben is folytatni szeretnének.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. Az Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat

Szociális alapszolgáltatás: *falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeri házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás.*

Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: *az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.*

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzübeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító, megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Taliándörögd község Önkormányzata személyes gondoskodást nyújtó ellátásai: házi segítségnyújtás, családsegítés, szociális étkeztetés.

g) drogrevenációs szolgáltatások;

A településen nincsenek drogrevenációs szolgáltatások.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Hátránykompenzáló juttatásokról, szolgáltatásokról a szociális és egészségügyi ellátórendszeren belül lévő adatokról nincs információnk.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

Taliándörögd község Önkormányzata Képviselő-testülete Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42.§.1. pontja és az 53. §.(1) bekezdésének felhatalmazása alapján az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli. A képviselő-testület tagjainak száma 5 fő, éves munkaterv szerint ülésezik. az ülés napirendjére tekintettel nyilvános, zárt, rendkívüli ülést, évente egy alkalommal nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. Az ülésekre a napirendi pontokban érintettek meghívást kapnak. A település lakossága a hirdetőtáblákra kifüggesztett meghívóból és a település honlapjáról értesülhetnek az ülés időpontjáról és napirendi pontjairól.

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A község közösségi életének elsődleges színtere a Községi Ház. A rendezvényeket az önkormányzat szervezi, ahol aktívan közreműködik a művelődésszervező, aki egyben a könyvtárosi munkát is ellátja. Ez az intézmény ad otthont a különböző óvodai és iskolai rendezvényeknek is. Itt működik a könyvtár és Digitális Jólét Pont is. Rendszeresen a különböző kulturális programok -hagyomány jelleggel minden évben megrendezésre kerül a borverseny, március 15-i megemlékezés, családi nap, szüreti felvonulás, idősök napja, mikulás ünnepség, Márton Nap, és a Falukarácsony.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	nem	195	2

Ezen kívül a különböző civil szervezetek is itt kapnak helyet. A civil szervezetek közül a legaktívabb az önkéntes tűzoltó egyesület, a polgárőrség, és a sportegyesület. A polgárőrök és a tűzoltók a település közbiztonsága érdekében sokat tesznek. A civil szervezetek hozzájárulnak a település fejlődéséhez, összekovácsolják a különböző szervezetekben lévő tagjaikat. Az önkormányzat kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az embereket minél nagyobb mértékben bevonja a közösségi életbe. A közösségi élet fontos helyszíne még a Nyugdíjas Klub, ami egy önálló önkormányzati épületben működik, heti rendszerességgel találkoznak az idősök, sok közös programot szerveznek -kirándulások, névnap

megemlékezés, nőnap, szilveszteri ünnepség,- és jól együttműködnek az Ajka-Padragkúti idősekkel is, sok közös rendezvényt tartanak.

Az önkormányzat segíti a különböző művészeti csoportok bemutatkozását, többször vannak kiállítások környező településen élő amatőr művészek munkáiból.

Taliándörögdon az alábbi civil szervezetek működnek:

- *Taliándörögdi Sportegyesület*
- *Taliándörögdi Polgárőr Egyesület*
- *Taliándörögdi Önkéntes Tűzoltó Egyesület*
- *Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért*
- *Dörögdeért Ifjúsági Egyesület*

Nem bejegyzett közösségek:

- *Népdalkör*
- *Nyugdíjas Klub*
- *Ökomenikus Nőszövetség*

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a településüzemeltetési feladatok, a közterületek tisztántartása biztosított. A közszolgáltatások esetében folyamatos cél az ellátás minőségének további javítása, a meglévő szolgáltatások biztonságának megteremtése és fenntartása, az érintett szolgáltatások megfizethetősége. Azok számára, akinek a saját otthonában nincs internet hozzáférés lehetőségük van a Községi Házban internet használatára a könyvtár nyitvatartási idejében. A Községi Ház részben akadálymentes.

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

A településen etnikai konfliktusok nincsenek, ezért azok kezelésére nincs szükség.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

A lakosság egy része szívesen vállal önkéntes munkát, különböző rendezvények lebonyolításában, előkészítésében. Minden évben a április elején meghirdetett szemétszedésen többen részt vesznek, főleg a polgárőrség tagjai közösen az iskolás gyermekekkel együtt, ezzel is felhívják a felnövekvő nemzedék figyelmét a környezetünk tisztántartásának fontosságára. Az ökomenikus nőszövetség minden évben karácsonykor maguk készítette ajándékkal kedveskednek a 70 év felettieknek.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen nem élnek nemzetiségek.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

A lakossági önszerveződések a településre kimondottan jellemzőek. Több civil szervezet és nem bejegyzett közösség is működik, melyek egész évben tevékenykednek saját területeiken, programokat szerveznek, nem csak maguknak, de az egész lakosságnak is. Taliándörögdön erős a közösségi együttműködés mind civilek, mind vállalkozók, mind intézmények között, amely már egy hosszabb ideje tartó közösségi tervezési és együttműködési folyamat eredménye.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen a népszámlálási adatok szerint 19 magát romának valló ember él, nemzetiségi önkormányzat nem működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
A munkahelyek hiánya és a rossz közlekedési helyzet miatt magas a munkanélküliek száma	A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön Figyelemfelhívás a munkanélküliek körében a közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről. Utazási helyzet javítása érdekében kapcsolat felvétele a települést érintő közlekedési szolgáltatókkal.
Diszkrimináció a hátrányos helyzetűekkel szemben	Szemléletformáló programok
Hiányos ismeretek az egészséges életmód terén	Egészséges életmódra ösztönző programok

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv. gyermeki jogokat szabályozó 6. - §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatáshoz, a társadalomba való beilleszkedéshez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésre ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségre káros szerek elleni védelemben részesüljön.

A Gyvt. 17. §.(3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos. A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családból kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adja. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településen figyelemmel kíséri valamennyi 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény
- rendkívüli gyermekvédelmi támogatás
- gyermektartásdíj megelőlegezése
- otthonteremtési támogatás

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- gyermekjóléti szolgáltatás
- gyermekek napközbeni ellátása
- gyermekek átmeneti gondozása

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- *otthont nyújtó ellátás*
- *utógondozói ellátás*
- *területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás*

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- *védelembe vétel*
- *családba fogadás*
- *ideiglenes hatályú elhelyezés*
- *átmeneti nevelésbe vétel*
- *tartós nevelésbe vétel*
- *a nevelési felügyelet elrendelése*
- *utógondozás elrendelése*

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azon ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- *a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat-és hatásköröket gyakorló szervek és személyek*
- *fővárosi főjegyző*
- *a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője*
- *helyettes szülő, nevelőszülő*
- *a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő*
- *az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek*
- *a gyermekvédelmi szakértői bizottság*

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	351	335	686	51,17%	48,83%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			22	3,21%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	54	49	103	7,87%	7,14%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	12	7	19	1,75%	1,02%

Forrás: TelR, KSH Tstar

2022-ben a településen -kiskorúak száma: 0-14 éves 103 fő -fiatalkorúak száma: 15-18 éves 19 fő' A gyermekjóléti szolgálat a Tapolca Környéki Önkormányzati Társulás keretében biztosított. A családgondozó heti egy alkalommal tart a településen ügyfélfogadást, munkáját nagyon lelkiismeretesen, becsületesen látja el, a hozzá forduló családoknak minden probléma megoldásában segít. A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében jelzőrendszer működik, melynek tagjai az oktatási intézmények ifjúságvédelmi felelősei, a védőnő, a háziorvos, rendőrség munkatársa és az önkormányzat gyámügyi feladatait ellátó munkatársa. Feladatuk, hogy a gyermekeket veszélyeztető okokat feltárják, időben felismerjék a problémákat.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekvédelem fontos célkitűzése, hogy a lehető legkevesebb gyermeket érintően kerüljön sor hatósági intézkedésre. Lehetőség szerint elsősorban az alapellátás keretében történjen a probléma megoldása és csak a jogszabályban meghatározott veszélyeztetettség fennállása esetén kerüljön sor a gyermek védelembe vételére.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	1
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A védelembe vett gyermekek száma jelentősen csökkent a településen az elmúlt 10 évben. Ez abból adódik, hogy korábban itt működött a Magyar Vöröskereszt által üzemeltetett Családok Átmeneti Otthona, ahova gyermekes családok kerültek, akik az előző lakóhelyükön védelembe vételére került sor, és ez a védelembe vétel általában továbbra is fennmarad. Az otthon taliándörögdi telephelye 2017-ben megszűnt

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI.tv.,és a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Kormányrendelet szabályozza a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény elbírálásának, illetve megállapításának részletes szabályait. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatást az önkormányzat rendeletében szabályozza, mely természetbeni ellátás formájában is adható.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	18
2018	12
2019	4
2020	2
2021	4
2022	6

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

2017-hez viszonyítva 2019-re jelentősen lecsökkent a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, ennek oka a Családok Átmeneti Otthonának telephelybezárása a településen. Az utóbbi 1-2 évben azonban ismét kissé emelkedni kezdett ez a szám, mely a közelgő válságot és a családok jelenlegi anyagi helyzetét mutatja be.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A gyermekek jogán járó ellátások: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, óvodáztatási támogatás, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás. Az önkormányzat saját hatáskörben nem állapított meg olyan helyi juttatást, melyet törvény nem ír elő. A rendkívüli élethelyzetbe került gyermekek esetén természetesen lehetőségeihez mérten segítséget nyújt, anyagi, vagy természetbeni ellátás formájában

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	1	1	2
2018	1	1	2
2019	1	1	2
2020	1	1	2
2021	1	1	2
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) *ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői*

A településen csak óvoda és az általános iskola 1-4 osztálya működik, a felső tagozatosok Monostorapátira járnak.

e) *magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;*

A településen jelenleg nem él ilyen gyermek.

f) *állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.*

A településen jelenleg nem él ilyen gyermek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A településen nem él szegregált, telepszerű lakókörnyezetben sem gyermek, sem felnőtt.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Taliándörögd község Önkormányzata a védőnői szolgálatot Kapolcs és Vigántpetend községek önkormányzatival közösen látja el, Kapolcs gesztorságával. A védőnő heti rendszerességgel, az orvosi rendelő épületében kialakított helyiségben látja el a tanácsadást. Feladata a tanácsadás, szűrővizsgálatok megszervezése, gyermekek egészséges életmódra való nevelése. A családokat rendszeresen látogatja, de igény esetén azonnal felkeresi őket.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A településen a gyermekorvosi ellátást a felnőttek ellátását biztosító Dr. Tóth József háziorvos végzi. A rendelő a Taliándörögd, Petőfi u. 4. szám alatt található. A gyermek szakorvosi ellátás helyben nem biztosított, de a legközelebbi Tapolca városban a szakellátások a gyermekek számára éppen úgy biztosítottak, mint a városi gyermekeknek.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.
2022	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati
adatok

b) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A 0-7 éves korosztályba tartozó speciális fejlesztésre szoruló gyermekek ellátását logopédiai fejlesztő foglalkozáson szakember segítségével biztosítják.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti alapellátáshoz tartozó feladatokat a Tapolca Környéki Önkormányzati Társulás keretében működő Balaton-felvidéki Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látja el. Tevékenysége során együttműködik a gyermekeket ellátó oktatási-nevelési, egészségügyi intézményekkel. Feladatai közül néhány: információnyújtás, tanácsadás, környezettanulmány készítés, hivatalos ügyek intézésében segítségnyújtás, családgondozás. A településen bölcsőde és családi napközi nem működik.

e) *gyermek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;*

A településen nem működik bölcsőde.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény alapján a gyermeknek joga van:

- a testi, értelmi érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.*
- segítségek kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatáshoz, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez*
- fogyatékos vagy tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz*
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,*
- emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással, - fizikai, szexuális, vagy lelki erőszakkal- az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, kínzásnak, testi fenyítésnek és más kegyetlen, embertelen, vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.*

Az átmeneti, vagy tartós nevelésbe vett gyermeknek joga van:

- származása, vér szerinti családja megismeréséhez és - a vér szerinti család beegyezése mellett- a kapcsolattartásra*
- mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.*

A gyermeket szüleitől, vagy más hozzátartozótól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad a családjától elválasztani.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Az önkormányzat rendeletben szabályozza a gyermekek védelmére vonatkozó ellátásokat. A családot támogatásban részesíti, ha időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe -betegség, iskoláztatás, átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás, családba való visszakerülés elősegítése- kerül és a gyermek ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Egészségfejlesztés, sport- szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. A gyermekek számára a hétvégéken és az iskolai szünetekben több alkalommal kerül

sor a Községi Házban játszóház tábor, játszóház, ahol a könyvtáros vezetésével különböző játékokat, használati eszközöket, díszeket készítenek, mindig a megfelelő alkalomhoz illően. Az iskolában sajnos nincs tornaterem, de mellette található a sportpálya, ahol korszerű öltöző épület áll rendelkezésre, jól felszerelt sporteszközökkel, amit igény szerint a fiatalok használhatnak. Az óvoda udvarán a szabványoknak megfelelő játszótér található, ezen kívül pedig a sportpálya mellett található a 2019-ben újonnan átadott Ficergő Játszótér, melyet a helyi kisgyermekes szülők hoztak létre társadalmi munka keretében.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A gyermekek étkeztetése tanítási napokon biztosított, helyi vállalkozó biztosítja az ebédet, az óvodások helyben, az általános iskolások pedig a helyi Klastrom Kocsmában ebédelnek. Hétfégés és tanítási szünetben étkeztetésre nincs lehetőség. Ingyenes tankönyvtámogatásra a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők, három gyermekes családok és a tartósan beteg gyermekek jogosultak.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

A településen nincsenek ilyen programok

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A településen hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem volt.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Az önkormányzat szem előtt tartja a gyermekek érdekeit, igényeit és törekszik arra, hogy egyenlő eséllyel jussanak hozzá a számukra szükséges ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A gyermekek a szülők döntése alapján az óvodai ellátást helyben vehetik igénybe, az általános iskola alsó tagozatos diákjai is a helyi iskolában tanulhatnak, a felsősök Monostorapátira járnak, szállításuk iskolabusszal megoldott. A speciális ellátást igénylő gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak a nevelők.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;*

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő gyermek tanuló*
- sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló*
- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló*
- kiemelkedően tehetséges gyermek, tanuló*

A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. tv. értelmében hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált felnőtt, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről, vagy a családba fogadó gyámról-önkéntes nyilatkozata alapján- megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik*
- a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről, vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33.§-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult, vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy.*
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy félkomfortos, komfort nélküli, vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.*

Halmozottan hátrányos helyzetű

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanuló, vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	24	3	12,50
2018	25	0	0,00
2019	32	1	3,13
2020	35	0	0,00
2021	30	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	2	7,69
2018	n.a.	1	3,70
2019	n.a.	3	11,11
2020	n.a.	0	0,00
2021	n.a.	1	2,86
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	0	0
2022	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az iskolába heti szinten jár kis iskolapszichológus Tapolcáról, aki amellett, hogy boldogságórákat, illetve foglalkozásokat tart helyben, a gyermekek problémái esetén rendelkezésre áll.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	1	25	1	24	0	0	24
2018	n.a.	1	25	1	25	0	0	25
2019	n.a.	1	30	1	32	0	0	32
2020	n.a.	1	30	1	35	0	0	35
2021	n.a.	1	30	1	30	0	0	30
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	2	1	13,00	23,08
2018	0	2	1	13,50	25,93
2019	0	2	1	13,50	29,63
2020	0	2	1	15,50	38,71
2021	0	2	1	17,50	31,43
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Elmondhatjuk, hogy az esélyegyenlőségi szempontok érvényre jutottak, a hátrányos megkülönböztetés legkisebb jelével sem találkoztunk. Az intézményekben nincs jogellenes elkülönítés, szegregáció nem tapasztalható.

c) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Az iskolai eredményességben fontos szerepe van a szülőknek, mennyire tartják fontosnak gyermekük képességeihez mérten jó tanulmányi eredmények elérését, ezáltal az iskolába járó gyermekek teljesítményének magasabb színvonalú elérését. Az oktatás hatékonyságát nagyban meghatározza az intézmény rendelkezésére álló szakmai, technikai eszközök minél jobb mértékben történő kihasználtsága.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az önkormányzat rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt és rendkívüli gyermekvédelmi támogatást nyújt a rászoruló gyermekeknek. Évek óta részt veszünk a Bursa Hungarica önkormányzati ösztöndíj pályázatban, ahol a tehetséges gyermekeket anyagilag is támogatjuk. Ezen kívül az Arany János tehetséggondozó programban is részt vesz az önkormányzat, egy gyermek részesül ebben a támogatásban. Reméljük, a tanulmányaik befejezését követően tudásukat az itt élő emberek javára fordítják majd és segítik ők is a rászorulókat.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	0
2018	n.a.	n.a.	n.a.	0
2019	n.a.	n.a.	n.a.	0
2020	n.a.	n.a.	n.a.	0
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
<i>A nyári szünet hossza az iskolában, illetve az óvodai szünet több szülőnek okoz problémát a gyermekek elhelyezése tekintetében</i>	<i>Igények felmérése és lehetőségek feltárása, hogy ebben az időszakban is legyen óvodai ellátás, esetlegesen külsős óvónő alkalmazásával, vagy gyermektáborok biztosításával.</i>
<i>Szünidő hasznos eltöltése</i>	<i>Szünidei programok, táborok</i>
<i>Mozgásszegény életmód, szegényes mozgáskultúra</i>	<i>A gyermekek mozgáslehetőségeinek és mozgáskultúrájának fejlesztése</i>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság. Nem könnyű fellépni ellene. Pedig a nemek közötti egyenlőtlenséget - mint a társadalmi egyenlőtlenségeket általában - nem csupán azért érdemes leküzdeni, mert igazságérzetünk, emberi szolidaritás-érzésünk ezt diktálja, hanem azért is, és elsősorban azért, mert az egyenlőtlenség: pazarlás. Vizsgálódásunk kiindulópontja - természetesen ezúttal is - a jogszabályi megalapozottság. A következő jogi alapvetések adják e téma vizsgálatához a zsinórmértéket:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális és kulturális jog tekintetében.*
- A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,*
- A Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,*
- A Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.*

Magyarországon a nők gazdasági aktivitása kisebb, mint a Nyugat-Európai országokban. A nők gazdasági aktivitását nagymértékben befolyásolja társadalmi szerepvállalásuk. A nők gazdasági aktivitásának fontos befolyásoló tényezője a gyereknevelés. Míg a férfiak körében a gyereknevelés - lényegében függetlenül a gyerek korától - valamelyest növeli a munkavállalás valószínűségét, az iskoláskor alatti vagy kisiskolás korú gyereket nevelő nők aktivitása lényegesen alacsonyabb, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező gyerektelen vagy idősebb gyereket nevelő nőké, a gyereknevelés aktivitáscsökkentő hatása annál nagyobb, minél kisebb a gyerek. Befolyásolja a nők gazdasági aktivitását a gyermekek száma is, a három vagy több gyermek radikálisan csökkenti a nők gazdasági aktivitását. A gyereket egyedül nevelő nők inkább kívánnak munkát vállalni, mint az azonos tulajdonságokkal rendelkező, s ugyanannyi és ugyanolyan korú gyereket nevelő, de párkapcsolatban élő nőtársaik. A településen a munkahely nem megoldott. Többen járnak el Veszprémbe és Tapolcára

dolgozni, két, illetve három műszakban. A közlekedést a munkahely által biztosított munkásjárárral oldják meg, vagy hétféle folyamatos műszak esetén saját gépjárművel mennek a munkahelyre.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	3,25	2,8	3,03%
2018	4,02	3,67	3,85%
2019	2,82	5,56	4,19%
2020	5,56	7,34	6,45%
2021	3,32	5,53	4,43%
2022	4,26	4,67	4,47%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkavállalási korúak esetében 2017-et követően minden évben magasabb a munkanélküli nők száma. Ez a jelenség országos szinten is megfigyelhető. Ez annak tudható be, hogy a nők a Gyes. vagy Gyed időtartamának lejártá után nehezebben tudnak visszakerülni a munkaerő piacra, sokszor a gyermek napközbeni elhelyezése okoz gondot. A foglalkoztatottak számáról nincsenek helyi adatok. A munkanélküliek aránya 2020-ban volt a legmagasabb.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	57,14	37,5
2018	44,44	37,5
2019	47,37	55,56
2020	53,33	56,25
2021	90	61,11
2022	70	50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	14	2
2018	18	1
2019	19	2
2020	30	1
2021	20	2
2022	20	0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen nincsenek munkaerő- piaci képzések. Képzésre a Munkaügyi Központ Tapolcai Kirendeltségén van lehetőség, illetve felnőttképzés keretében a járási székhelyen Tapolcán a Batsányi János és Széchenyi István Baptista szakképző Iskolákban. A képzési programokban részt vevők és azokat sikerrel elvégzők nagyobb eséllyel találhatnak számukra munkalehetőséget, főleg olyan esetekben, amikor olyan képzést sikerül elvégezni, amire kereslet van a munkaerő-piacon.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési esélyei kisebbek, mint a férfiaké. Helyi adat nem áll rendelkezésre arról, hogyan alakul az alacsony végzettségű nők aránya a településen. Az általános iskolai végzettségűek számára elhelyezkedési lehetőséget a különböző összeszerelési munkafolyamatokat végző üzemek adhatnak. Az önkormányzat a közfoglalkoztatás szervezésekor kiemelt figyelmet fordít a településen élő nők alkalmazására, lehetőségeihez mérten igyekszik minél többet közülük bevonni a munkába.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség, megmutatkozhat a munkára való jelentkezőkor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos kvalitásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni), az azonos munkáért járó eltérő bérezésben, vagy az előmeneteli lehetőségek szűkösségében (üvegplafon-jelenség). Az országos felmérések is azt mutatják, hogy a nők gyakran hátrányos helyzetbe kerülnek az elhelyezkedés tekintetében. Felvételük során a munkáltató mérlegeli családi állapotukat, gyermekeik életkorát,

gyermekvállalási szándékukat. A nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak: a 45 év feletti nők, a változó képzési követelmények miatt, a pályakezdők a szakmai tapasztalatok hiánya miatt, a Gyes-ről visszatérő és a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt. Sokan vannak olyanok, akik bár megfelelő idejű munkaviszonnyal rendelkeznek, nem tudják igazolni a nyugdíj-jogosultság megállapításhoz szükséges szolgálati időt. A nők esélyegyenlőségének sarkalatos kérdése „az egyenlő munkáért egyenlő bér” elvének érvényesülése. A nők férfiakkal szembeni kereseti hátránya mögött sokféle tényező együttes hatása áll. A keresetek színvonalát meghatározhatja a gazdasági ág, gazdálkodási forma, a munkavállaló személyes jellemzői (életkora, iskolai végzettsége, foglalkozása). A női keresetek hátránya a versenyszférában nagyobb, mint a költségvetési szférában. A két szektor közötti eltérés oka, hogy a közszférában alkalmazott illetményelőmeneteli rendszerek szűkebb teret adnak a nemek szerinti különbségtételnek, mint a piaci szféra szabad béralkuja. A település egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A családi, magánéletbeli feladatok és felelőségek általában egyoldalúan a nőket terhelik, mivel általában túlnyomórészt ők látják el a gyerekeket és az időseket. A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés. A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően - különösen bölcsődében, családi napköziben, családi

gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában. Településünkön a gyermekek napközbeni ellátása óvodában és az általános iskolában biztosított. A településen a munkahely hiánya miatt az édesanyák sokszor kénytelenek vállalni a több műszakos munkarendet, lehetőség szerint az apával váltott műszakban dolgoznak, ilyenkor a nagyszülő, rokon, vagy más ismerős segít be a gyermek felügyeletbe, amikor az anya későn ér haza, mert délutános műszakban dolgozik. Szerencsére ez a kistérségben megoldható, hiszen mindenki jól ismer mindenkit.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat hatékony működése a gyermek és az anya védelmét szolgálja, a családtervezéssel, gyermekvállalással kapcsolatos ismerete átadása fontos feladata. A szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyára és a gyermekekre fokozott figyelmet fordít. A védőnői szolgálatot egy fő védőnő látja el Taliándörögd, Kapolcs és Vigántpetend községben. A leendő édesanyák számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadása megkezdődik már várandós korban a szülésfelkészítő tanfolyam keretében, egyéni beszélgetések, látogatások alkalmával, kezdve a szüléstől, szoptatástól a tápláláson gyereknevelésen át. A védőnői hálózat nagy figyelmet fordít a szociális okból vagy gondatlanságból veszélyeztetettségben élő gyermekek folyamatos nyomon követésére és a társszervekkel való kapcsolat felvételre.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A félelem és a szegény sokakat visszatart attól, hogy hivatalosan is érvényt szerezzenek jogaiknak. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri munka eredményeként egyre többen tudják, hogy problémájukkal milyen szervezethez fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A településen korábban működött a Magyar Vöröskereszt által üzemeltett Családok Átmeneti Otthona, mely 2017-ben bezárt. Az intézménybe az ország szinte minden pontjáról érkeztek gyermekes családok, akik különböző okokból kilátástalan élethelyzetbe kerültek, elveszítettek otthonukat, átmenetileg, vagy tartósan krízishelyzetben vannak

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A községben Ökumenikus Nőszövetség működik, mely ugyan nem érdekvédelmi szervezet, de helyben élő nők összefogásával jött létre, annak reményében, hogy a 3 különböző felekezet hitéletét össze tudják hangolni. A Faluszépítő Anyukák csoportja 2021-ben jött létre, melynek keretében a kisgyermekes anyukák azért ténykednek, hogy a mindenkori évszaknak, ünnepnek megfelelően a települést feldíszítsék. A helyi közéletben, civil szervezetekben, a rendezvények lebonyolításában és szervezésében a nők nagyobb arányban veszik ki a részüket, ahogy ez az eddig leírtakból is jól kiolvasható. Az önkormányzati képviselők között jelenleg két nő képviselő van, a testületi tagok között.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Az azonos jogok érvényesítéséhez szükséges a képviselő. A településen is ugyanazok a társadalmi problémák érintik a nőket, mint országos szinten, ezek a munkanélküliség, az anyagi nehézségek, az életszínvonal csökkenése. Van egy olyan kis réteg Magyarországon, akik nagyon jó anyagi körülmények között élnek, és sajnos általában jellemző, hogy egyre jobban eltávolodnak azoktól az emberektől, akik rosszabb anyagi helyzetben vannak. Szerencsére ez kistelepülésen nem mutatkozik meg igazán, mert az emberek túlnyomó többsége hasonló anyagi körülmények között él. Ezen a helyzeten csak országos szinten lehetne változtatni, a gazdasági fellendüléssel, munkahelyek teremtésével. Az önkormányzatok anyagi helyzete évről-évre romlik, szinte csak pályázati úton van lehetősége előrelépni, fejleszteni. A korábban fejlesztésre fordítható összegeket a működésre kell fordítani. Ennek ellenére a község mindent megtesz annak érdekében, hogy a fiatalokat itt tartsa a településen, a fiatalok merjen családot alapítani, gyermeket vállalni. Annak ellenére, hogy a falu egyre jobban elöregszik, hiszen a halálozások aránya minden évben magasabb, mint a születéseké, szeretnénk még sokáig ezt a kis közösséget fenntartani.

Nagy problémát jelent a kisgyermekes anyukák számára, a rájuk háruló rengeteg feladat a család mellett a munkahelyeken is. A stressz csökkentése érdekében önkormányzatunk igyekszik az érintett nők részére kikapcsolódást biztosítani. Negyedévente megrendezésre kerül az Anyu (f)est program, melynek keretében a felnőtt nők eltölthetnek egy estét együtt, némi kikapcsolódással, festegetéssel egybekötve. Ezen felül léteznek még önszerveződő mozgalmak is, többek között például közös színházlátogatás keretében.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Problémák fejlesztési lehetőségek
A nőket és főleg a kisgyermekes anyákat jobban érinti a munkahelyek hiánya, a munkaerőpiacra való visszatérés nehézsége.	Nők szélesebb körű tájékoztatása, képzési igények felmérése és bevonása a különböző programokba, lehetőség szerint közfoglalkoztatásban való alkalmazásuk.
Elszigetelődés	Közösségi életbe való bevonás

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

Tény, hogy soha nem volt annyi idős ember a világon, mint napjainkban. Tény az is, hogy a korcsoporton belül is nő az arányuk. A társadalmak elöregedése globális problémává lett, különösen a fejlett ipari térségekben, országokban, így az Európai Unióban és Magyarországon is. Az idősödéssel párhuzamosan csökken a fiatal korosztályok aránya, az öregedési index egyre kedvezőtlenebbé válik. A megváltozott helyzet kezelésére ismert nemzetközi szervezetek új időspolitikai célokat, deklarációkat fogalmaztak meg, amelyeket figyelembe vettek a magyar idősügyi koncepció megalkotói is.

Paradigmaváltás történt az időpolitikában. A korábbi deficitmodellt - amely főleg a veszteségekre összpontosított (egészség- és teljesítményromlás) - felváltotta a fejlődésmodell. Ebben az új modellben előtérbe kerül:

- *meglévő képességek megőrzése és fejlesztése*
- *a széles körű aktivitás*
- *az eddig nem használt képességek előhívása és*
- *az új kihívásokra való reagálás képességének kialakítása.*

A modell a passzivitás helyett az idős emberek aktivizálását célozza meg. A törekvések arra irányulnak, hogy az idősök (újra) bevonhatóak legyenek a társadalomba. Fontossá válik a felnőttoktatás, az egész életen át tartó tanulás (life long learning), és a generációk közötti kapcsolatok javítása. A fejlett társadalmakban - részben a várható élettartam növekedésének hatására - új értelmet nyert az időssé válás folyamata, és maga az időskor fogalma.

Óhatatlanul felmerül a kérdés, hogy kit tekintünk idősnek?

Az Idősügyi Nemzeti Stratégia (2009.) az időskor meghatározásánál több aspektust is figyelembe vesz. Ezek:

- *kronológiai életkor (évek száma)*
- *biológiai életkor (az egészségi állapot függvénye)*
- *pszichológiai életkor (szubjektív érzés - ki mennyi idősnek érzi magát)*
- *szociológiai életkor (a társadalom kit mennyire tart idősnek)*

Ám az Idősügyi Stratégiában leggyakrabban az Egészségügyi Világszervezet (WHO) életkor szerinti felosztását használják, ami három korcsoportot különböztet meg: idősödők (60-74 évesek), idősök (75-89 évesek) és a nagyon idősök, agg vagy szép korúak (90 éves és felette). E három csoporthoz tartozó embereket együttesen nevezzük idősöknek. Fontos feladat, hogy hosszú távon olyan társadalmi és gazdasági környezet kerüljön kialakításra a településen, amelyben az idősödő és az idős emberek minél tovább meg tudják őrizni aktivitásukat. Fontos, hogy teret nyerjen egy újfajta szemléletmód, mellyel növelhető az időskor presztízse, és az idősök iránti szolidaritás.

Ma Magyarországon - egyelőre - az idősök inkább diszkrimináció áldozatai, s nem értékes, integrált, értékteremtő részei társadalmunknak. Országos, és helyi szinten is megoldandó feladattal állunk

szemben. Kiemelten fontos cél kell, hogy legyen az, hogy a településen élő idős emberek megőrizhessék emberi méltóságukat, önállóságukat és autonómiájukat.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer alapján az időskorú saját jogú nyugdíjra (öregségi nyugdíj, rehabilitációs járadék, vagy hozzátartozó nyugdíj (özvegyi, árvaellátási, szülői, baleseti, hozzátartozó nyugellátás, özvegyi járadék) lehet jogosult. A nyugdíjasok jövedelmi helyzetére vonatkozóan nincsenek adatok, szociális kérelmet minimális mértékben nyújtanak be. A nyugdíjas nők főleg háztartásbeliként, gyermekük nevelésével váltak ellátottá, ezeknek az időszakoknak a beszámításával részesülnek ellátásban, hiszen általánosan minimális idejű munkaviszonnyal rendelkeztek, ezért az ellátások összege valószínűsíthetően alacsonyabb, mint a férfiaké.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	114	87	131,03%
2018	107	91	117,58%
2019	116	98	118,37%
2020	113	103	109,71%
2021	113	109	103,67%
2022	111	108	102,78%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A településen az idősek száma 2017-hez viszonyítva csökkent. Az időskori megbetegedések -keringési zavarok, szív- és érrendszeri, ízületi problémák - mellett pszichés panaszok is jellemzőek, továbbá az elmúlt időszakban a Covid járvány hatásai is érzékelhetők voltak. Az időskorú lakosságra jellemző, hogy növekszik az özvegy családi állapotúak száma, a településen is megfigyelhető, hogy több az özvegy nő, mint férfi.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	63	97	160
2018	59	95	154
2019	66	96	162
2020	60	95	155
2021	61	96	157
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	1	0	49	69	0	7	0
2018	3	0	46	69	0	6	0
2019	6	0	51	72	0	6	0
2020	6	0	44	73	0	4	0
2021	5	0	47	71	0	4	0
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0

Forrás: TeIR,
KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az idősek foglalkoztatásáról nem rendelkezünk adatokkal, de valószínűsíthető, hogy a rendelkezésükre álló jövedelmi helyzetük és egészségi állapotuk alapján csak kevesen vállalnak a nyugdíj mellett munkát, amire a munkaerő-piacon és ilyen kis településen lehetőség sincs.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	14	18	19	30	20	20
41-45 év (TS 042)	Fő	0	1	4	5	3	4
	%	0,00%	5,56%	21,05%	16,67%	15,00%	20,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0	1	1	2	0	2
	%	0,00%	5,56%	5,26%	6,67%	0,00%	10,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	1	0	5	1	2
	%	7,14%	5,56%	0,00%	16,67%	5,00%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	2	0	1	4	3	1
	%	14,29%	0,00%	5,26%	13,33%	15,00%	5,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	5	6	5	8	9	9
	%	35,71%	33,33%	26,32%	26,67%	45,00%	45,00%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Taliándörögden mindenki kertes családi házban él, megszokták az idősek, hogy gondozzák, művelik a házhoz tartozó kertjük és igyekeznek a saját szükségletüknek megfelelő terményeket megtermelni, hiszen az otthoni gyümölcs és zöldség egészségesebb, ízletesebb, mint a supermarketekben vásárolható. Társadalmi munkából nagyon aktívan kiveszik a részüket, a települést érintő rendezvényeken szívesen vállalnak önkéntes munkát- főznek a résztvevőknek. A nyugdíjas klub aktívan működik, a rendszeres találkozók mellett sokszor járnak a Padragi Jó Szerencsét Nyugdíjas Klub tagjaihoz vendégségbe, illetve barátaik is többször jönnek Taliándörögdre egy évben.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A foglalkoztatás terén hátrányos megkülönböztetés nem tapasztalható, az idősebb korosztályban élő emberek szíves adnak tanácsokat, segítik a fiatalabb korosztályt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	63	97	160
2018	59	95	154
2019	66	96	162
2020	60	95	155
2021	61	96	157
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TelR, KSH Tstar

Az egészségügyi ellátórendszeren belül biztosított. Az egészségügyi alapellátást vállalkozó háziorvos látja el a településen. A fogászati ellátás Monostorapátin megoldott. A településen megtalálhatók időseket támogató szociális alapellátások és szakosított ellátási formák egyaránt. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat a szociálisan rászoruló időskorú lakosság számára segítséget nyújt önálló életvitelük fenntartásában, mentális- vagy egészségi állapotukból fakadó problémáik megoldásában. Ha az életkorukból, szociális helyzetükből fakadóan az alapszolgáltatás keretén belül nyújtott segítség nem elegendő, akkor a rászorultakat állapotuk és helyzetük alapján szakosított ellátási formában gondozzák. A községben a házi segítségnyújtást, mint szakosított ellátást a Tapolca Környéki Önkormányzatok Társulása, az általa fenntartott Balaton- Felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül biztosítja.

A házi segítségnyújtás feladata gondoskodni:

- a társult települési önkormányzatok működési területén élő időskorú személyekről, akik otthonukban önmaguk ellátására nem képesek és róluk nem gondoskodnak,
- azokról, akik rossz egészségi állapotuk miatt ezt az ellátási formát igénylik.

A szociális étkeztetést az önkormányzat biztosítja szintén a Balaton- Felvidéki Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével, a szociálisan rászorultaknak, akik koruk, egészségi és mentális állapotuk miatt nem tudnak önmagukról és családjukról gondoskodni. A Szt. 62.§-a alapján naponta egyszeri meleg ételről gondoskodik az önkormányzat. A szociális gondozó feladata az idős korosztállyal való kapcsolatfelvétel, beszélgetés, a kedvezőtlen időjárási viszonyok idején hólapátolás, fahordás, bevásárlás, gyógyszerek háziorvosnál történő felírása és kiváltása, postai teendők, hivatali ügyek intézése. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a településen nem működik. A településen sok az

egyedül élő, idős ember, aki saját maga ellátását nem tudja megoldani, ezért veszi igénybe a házi segítségnyújtás keretében biztosított ellátást.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	114	0	23	21
2018	107	0	16	15
2019	116	0	21	26
2020	113	0	22	23
2021	113	0	18	23
2022	111	0	18	18

Forrás: TelR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

A kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés a település minden lakója számára biztosított, a Községi Házban könyvtár és Digitális Jólét Pont működik. Minden évben megrendezésre kerül a Nyugdíjasok Napja, ahol az érintettek nagy arányban részt vesznek. A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás megfelelő. Külön épületben működik a Nyugdíjas Klub, ahol heti rendszerességgel találkoznak az idős emberek, beszélgetnek, megosztják egymással a problémáikat, segítenek a másoknak.

b) idősök informatikai jártassága;

A településen az idősekre is egyre inkább jellemző az informatikai jártasság. A községi házban van lehetőség számítógép és internet használati lehetőségre. 2015-ben a KÖSZI (Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért szervezet) kezdeményezésére NagyNet foglalkozások indultak, melynek keretében az idős lakosok és a digitális bevándorlók kaptak lehetőséget arra, hogy a fiataloktól tanulva tapasztalatot szerezzenek az internet adta lehetőségek körében. A foglalkozássorozatban 2 évfolyamnyi „tanuló” vett részt, ami körülbelül 30 fő időskorút érintett.

d) a generációk közötti programok.

A településen számos generációkat összeöktető program van az év során. Már a fenti példa is mutatja, hogy a települést nagy hangsúlyt vet erre. Tulajdonképpen szinte minden helyi programnak részei az idősek és a fiatalok megszólítása egyaránt.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek a település egyik legaktívabb rétegét képezik, szívesen részt vesznek a településen rendezett ünnepségeken, - Értékek Ünnepe, szüreti felvonulás, Márton nap, falukarácsony. Ezen kívül külön rendeznek maguknak különböző ünnepségeket is. A Nyugdíjas Nap alkalmából az önkormányzat az óvodások és helyi amatőr fellépők közreműködésével műsort készít, anyagi lehetőségeihez mérten táncos, vagy énekes produkciót szervez és csekély ajándékkal köszöni meg az év során végzett odaadó munkájukat és segítségüket. Tapasztalatuk és példaértékű összetartásuk minden korosztály számára követendő példa.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
<i>A bűnelkövetők körében a legveszélyeztetettebb korosztály, a trükkös lopások, besurranásos bűnözők miatt könnyebben válnak áldozattá.</i>	<i>A rendőrségen és polgárőrségen keresztül folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás, a megelőzés fontosságára. Bűncselekmény elkövetésekor tájékoztatás a segítségnyújtás lehetőségéről.</i>
<i>Betegségek gyakorisága</i>	<i>Egészségmegőrző programok szervezése</i>

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) *fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;*

A történelem során eltérő korokban és eltérő helyeken újra és újra előkerült a testi és szellemi hiányokkal, fejlődési elmaradottsággal született emberekkel való foglalkozás kérdésköre. A XIX század tendenciái újra kedvezni látszanak annak az egyébként több ezer éves gondolatnak, hogy a sérült emberek olyan teljes jogú tagjai a társadalomnak, akik a többségi társadalom tagjainak gondoskodására szorulnak. Emberi méltóságukat mindig, minden körülmények között tiszteletben kell tartani. Nem csak feladatunk, hanem erkölcsi kötelezettségünk felkarolásuk, és a társadalomba való befogadásuk elősegítése.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	12	20	32
2018	9	19	28
2019	8	17	25
2020	9	17	26
2021	8	20	28
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékossg, a valamiben való akadályozottság számos területen jelentkezhet. A legelterjedtebb felfogás szerint fogyatékos személy: aki

- *érzékszervi (különösen látás- és hallásbéli) és/vagy*
- *mozgásszervi és/vagy*
- *testi teljességét és/vagy*
- *értelmi képességeit*

jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását. Az Európai Unióban a fogyatékossgal élő emberek valamint a tartós egészségügyi problémákkal küzdők aránya eléri a 15%-ot. 2001. évi népszámlálási adatok alapján hazánkban a fogyatékkal élők száma 577 000 fő volt, ami az összlakosság 5.7%-át tette ki. A fogyatékkal élők aránya a kor előre haladtával egyre nő, így a 60 éven felüliek esetében közel 38%. Ez az arányszám nem tartalmazza a krónikus betegségekkel, és más súlyos egészségügyi problémákkal küzdők számát. A fogyatékossgot leginkább valamilyen tartós betegség idézi elő (43,3%-ban). A fogyatékos személyek 31,8%-a születése óta szenved fogyatékossgban"

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

A fogyatékosok társadalmi rétegének túlnyomó részét a mozgássérültek alkotják. A 2001. évi népszámlálás kategóriái szerint megállapítható, hogy a fogyatékos személyek közül legnagyobb arányt a testi fogyatékosok és a mozgássérültek képviselik együttesen (43,6%), - ekkor a mozgássérült emberek száma 251 560 volt -, míg az értelmi fogyatékosok aránya megközelítőleg 10%, a vakok és gyengén látók aránya 14,4%. Az egyéb fogyatékossgban szenvedők aránya az 1990. évi adathoz képest (6,7%) 21,6%-ra növekedett. Hallás-, beszédzavar-fogyatékossgban kb. 10%-uk szenved. A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon. A népesség 5,7 %-a. A népesség fogyatékossgtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %, (TeIR). A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékossgban szenvedők aránya. A fogyatékkal élőkre vonatkozóan statisztikai adatok nem adnak valós képet a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről. A fogyatékkal élő emberek és családjuk a legsérülékenyebb társadalmi csoport. Feladatuk olyan környezet megteremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a

társadalomban a mindennapi életük során a lakhatás, közlekedési eszközök használata, szociális és egészségügyi ellátás, iskoláztatási és munkalehetőségek, kultúra és társadalmi élet, sport, szórakozás területén. A településen főleg mozgásukban korlátozott emberek élnek, akik számára koruknál fogva is nehezebb a mozgás. Közülük többen igénybe veszik a házi segítségnyújtási szolgáltatást.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

A településen értelmi fogyatékos, vagy halmozott fogyatékossgal élő személy nincs, ezért munkavállalást segítő lehetőségek sicsenek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A településen értelmi fogyatékos, vagy halmozott fogyatékossgal élő személy nincs, ezért az esetleges foglalkoztatásuk során felmerülő hátrányos megkülönböztetésről nincs információnk.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élő személyek egészségi állapotából adódó hátrányok és többletkiadások leküzdéséhez, többféle támogatás vehető igénybe.

Magasabb összegű családi pótlék

A tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos kiskorú, illetőleg a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos nagykorú személy részére állapítható meg a magasabb összegű családi pótlék, melynek összege:

- A tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén 23.300,- forint.*
- Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után 25.900,- forint,*
- A saját jogon nevelési ellátásra jogosult tartósan beteg illetőleg súlyosan fogyatékos személy 20.300,- forint.*

Fogyatékosági támogatás

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül - anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Fogyatékosági támogatásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki

- látási fogyatékos,
- hallási fogyatékos,
- értelmi fogyatékos,
- autista,
- mozgásszervi fogyatékos, vagy
- halmozottan fogyatékos 70 és
- állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul,
- állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy közép súlyosnak minősíthető, és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

A támogatás havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (2013-ban 28.500,- forint)

- 65%-a (18.525,- forint): ha az igénylő látási, hallási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista,
- 80%-a (22.800,- forint): ha az igénylő halmozottan fogyatékos személy, vagy ha az igénylő látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos vagy autista, feltéve, hogy az önkiszolgáló képessége teljesen hiányzik.

Vakok személyi járadéka

2001. június 30-ig a 18. életévét betöltött erősen látáscsökkenett vagy vak személy részére a vakok személyi járadékát állapították meg. 2001. július 1-jétől új jogosult részére a vakok személyi járadékát nem lehet megállapítani, ez a támogatási forma beépült a fogyatékosági támogatásba.

Rokkantsági járadék

Rokkantsági járadékra jogosult a 18. életévét betöltött személy, ha 25. életévének betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett. Az ellátást legkorábban a 18. életév betöltésekor, de még a 25. életév betöltése előtt lehet igényelni. 2013-ban a rokkantsági járadék összege 33.300,- forint.

Közgyógyellátás

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány adható ki.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult a társadalombiztosítási támogatásba befogadott

- járóbeteg-ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre - ideértve a különleges táplálkozási igényt kielégítő tápszereket is - gyógyszerkerete erejéig, (az egyéni gyógyszerkeret legfeljebb 12.000,- Ft, az éves eseti keret 6.000,- Ft)

- *gyógyászati segédeszközökre, ideértve a protetikai és fogszabályozó eszközöket is, valamint azok javítására és kölcsönzésére, továbbá*
- *az orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra.*

Közlekedési kedvezmény

A 102/2011.(VI.29.) Korm. rendelet rendelkezik a súlyos mozgáskorlátozott személyeket megillető közlekedési kedvezményekről, amely alapján gépkocsi szerzési és gépkocsi átalakítási támogatást lehet megállapítani. Személygépkocsi szerzési támogatás vehető igénybe

- *a súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén a közúti járművek műszaki megvizsgálásáról szóló rendelet értelmében új járműnek minősülő személygépkocsi, vagy*
- *a súlyos mozgáskorlátozott, illetve egyéb fogyatékossgal élő személy esetén újnak nem minősülő, de legfeljebb öt éve forgalomba helyezett személygépkocsi, vagy - a súlyos mozgáskorlátozott személy esetén segédmotoros kerékpárnak minősülő, háromvagy négykerekű jármű, kivéve a quad, vagy 71*
- *a súlyos mozgáskorlátozott személy esetén járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék vásárlásához.*

A szerzési támogatás mértéke

- *új járműnek minősülő személygépkocsi vásárlása esetén 900.000,- forint,*
- *a súlyos mozgáskorlátozott személy speciális igényeinek megfelelő műszaki feltételekkel rendelkező, újnak nem minősülő, de legfeljebb négy éve forgalomba helyezett személygépkocsi esetén a vételár 60%-a, de legfeljebb 600.000,- forint,*
- *segédmotoros kerékpárnak minősülő, három- vagy négykerekű jármű esetén a vételár 60%-a, de legfeljebb 600.000,- forint, vagy*
- *járműnek nem minősülő, sík úton önerejéből 10 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes gépi meghajtású kerekesszék esetén a vételár 60%-a, de legfeljebb 600.000,- forint.*

Az utóbbi két esetben vételárnak a társadalombiztosítási támogatással csökkentett vételár minősül.

Személygépkocsi átalakítás

Személygépkocsi átalakítási támogatás a személygépkocsinak

- *a vezetés feltételeként külön jogszabály alapján előírt automata sebességváltóval, vagy más segédberendezéssel történő felszereléséhez, átalakításához, vagy*
- *a súlyos mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakításához, vagy a biztonságos szállítását szolgáló eszközzel való ellátásához nyújt hozzájárulást.*

A személygépkocsi átalakítási támogatás mértéke az átalakítás költsége, de legfeljebb 90.000,- forint.

Parkolási Igazolvány

Parkolási igazolványra jogosult az, aki

- a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet alapján közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- látási, értelmi, mozgásszervi fogyatékos, illetve autista,
- 2001. július 1-jét megelőzően vaknak, vagy
- a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló rendelet szerint vaknak vagy gyengén látónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül,

és a minősítést szakvéleménnyel vagy szakhatósági állásfoglalással igazolja.

Személyi jövedelemadó kedvezmény

Az adókedvezményre jogosult a súlyosan fogyatékos személy. Az adókedvezmény az adóév első napján érvényes havi minimálbér 5 százalékának megfelelő összeg (személyi kedvezmény).

Gépjárműadó fizetése alóli mentesség

Adómentes a súlyos mozgáskorlátozott személy, a súlyos mozgáskorlátozott kiskorú, a cselekvőképességet korlátozó (kizáró) gondnokság alatt álló súlyos mozgáskorlátozott nagykorú személyt rendszeresen szállító, vele közös háztartásban élő szülő - ideértve a nevelő-, mostohavagy örökbefogadó szülőt is (a továbbiakban együtt: mentességre jogosult adóalany) - egy darab, 100 kW teljesítményt el nem érő, nem személy taxiként üzemelő személygépkocsija után legfeljebb 13.000,- forint erejéig.

Utazási költségtérítés

A kötelező egészségbiztosítás ellátásairól szóló törvény szerint a fogyatékos gyermek korai fejlesztését és gondozását, fejlesztő felkészítését nyújtó intézmény igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségekhez támogatás jár.

Az utazási költségtérítés mértéke megegyezik az adott távon menetrend szerint közlekedő közforgalmú közlekedési eszközök igénybevételére megszabott - a helyközi járatokon érvényes, a biztosított által igénybe vehető, a személyszállítási utazási kedvezményekről szóló jogszabályban meghatározott kedvezmény összegével csökkentett legolcsóbb díjtételű menetjegy árával. A hely-és pótjegyek árához nem jár utazási költségtérítés.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Az egészségügyi és rehabilitációs ellátásokra a környékbeli nagyobb településeken, úgy mint Tapolcán, Ajkán, illetve Veszprémben van lehetőség.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A hatályos jogszabályoknak megfelelően az új beruházások és felújítások akadálymentesített környezet biztosításával történnek. Már kötelezően, jogszabályban előírt az akadálymentesítettség, melynek betartatása az építésügyi hatóság feladata. Alapelv, hogy a településfejlesztési tervekben és más dokumentációkban általános elvárásként jelenik meg az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere. A településen sajnos a középületek egy részének -posta, bolt, óvoda - akadálymentesítettsége nincs megoldva. AZ orvosi rendelő a 2019-es felújítást követően akadálymentessé vált, továbbá az iskola épülete is akadálymentes. A Községi Házban csak a földszint akadálymentes.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A fogyatékos személyek számára a közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés biztosított. A mozgáskorlátozottak számára a közintézményeknél a parkolási lehetőség biztosított. A település honlapja szintén akadálymentesített.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

A munkahelyek akadálymentesítettsége a munkáltatók számára is kötelező, a településen nincs olyan munkáltató, aki fogyatékos személyt alkalmaz. Az önkormányzat a település egyik fő munkáltatója, de eddig nem került sor fogyatékos személy alkalmazására.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat közútjai jó állapotúak, bár a csatorna beruházás befejezése után a felújítás nem teljes mértékben történt meg, a közterületei akadálymentesek, így a fogyatékos személyek, akik háromkerekű kocsival közlekednek, jól tudják használni az utakat.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

A településen nem működik fogyatékosok nappali intézménye, igény erre vonatkozóan nem merült fel

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A pozitív diszkrimináció, avagy a hátrányt csökkentő megkülönböztetés indítéka a másik fél együttérzése, a szolidaritás szándéka, avagy az esélyegyenlőség megteremtésének célja. A településen élő mozgáskorlátozott, fogyatékkal élő személyekkel életükben legalább egyszer megtörtént a pozitív diszkrimináció (helyi adatgyűjtés szerint). A fogyatékkal élő személyek részére hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások a következők: magasabb összegű családi pótlék, fogyatékosági támogatás, vakok személyi járadéka, rokkantsági járadék, közgyógyellátás, közlekedési kedvezmény, parkolási igazolvány, személyi jövedelemadó kedvezmény, gépjárműadó fizetése alóli mentesség, utazási kedvezmény, utazási költség térítés.

7.4. Fogyatékosággal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékosággal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nincsenek fogyatékosággal élő személyek.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
<i>A településen a középületek egy részének akadálymentesítése nem megoldott.</i>	<i>Pályázati lehetőség útján a legfontosabb középületek akadálymentesítésének megvalósítása.</i>
<i>Utak járdák állapota több helyen igényli a felújítást, akadálymentesítést</i>	<i>Utak, járdák felújítása, akadálymentesítése</i>

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma)

A településen a civil szervezetek aktívan működnek, a helyi lakosság nagy arányban vesz részt a civil szervezetek programjain, rendezvényein. Az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten a civil szervezeteket támogatja. Az alábbi bejegyzett civil szervezetek működnek:

- Taliándörögd Sportegyesület
- Taliándörögd Polgárőr Egyesület
- Taliándörögd Önkéntes Tűzoltó Egyesület
- Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért (KÖSZI)
- Dörögdért Ifjúsági Egyesület

Nem bejegyzett aktív közösségek:

- Taliándörögd Népdkör
- Nyugdíjas Klub
- Ökumenikus Nőszövetség

Taliándörögd Sportegyesület: szinte az egyetlen helyi szórakozási lehetőség a sportbarátok számára, sokan kilátogatnak a mérkőzésekre, illetve a vidéki mérkőzésekre is sokan kísérik el a csapat tagjait.

Taliándörögd Polgárőr Egyesület a bűnmegelőzés, környezetvédelem területén veszi ki igazán a részét a munkából, az idősebb korosztálynak is segítséget nyújtanak, ha arra igény merül fel.

Taliándörögd Önkéntes Tűzoltó Egyesület: a polgári védelem és a tűzvédelem, - megelőzés területén tevékenykednek. Emellett közösségi programokat szerveznek maguknak és az egész közösségnek is. Az elmúlt időszakban jó néhány tűzesetnél, balesetnél segítséget nyújtottak a településen.

Közép-dunántúli Szövetség az Ifjúságért: a szervezet a gyermekek és a fiatalok összefogására összpontosít a településen, de kulturális-közösségi területeken is szervezkedik, továbbá tevékenysége nem csak helyi szintű, de Kárpát-medencei kiterjedésű.

Taliándörögd Népdkör: 50 éve tevékenykedik a kultúrákövetítés területén. Első sorban az idősebb korosztály vesz benne részt, de az elmúlt időszakban néhány fiatal anyuka is csatlakozott a csoporthoz.

Ökumenikus Nőszövetség: tagjai főleg az idősek és elesettek számára jelentenek biztos támaszt, hiszen ők azok, akik rendszeresen látogatják, karácsonyi alkalmakkor ajándékkal kedveskednek az időseknek és elesetteknek.

Nyugdíjas Klub: tagjai idős koruk ellenére nagyon aktívak, közülük sokan vannak, akiknek a heti rendszerességgel tartott összejövetel jelenti a kapcsolódást, beszélgetési lehetőséget. Szinte minden önkormányzati rendezvényen szívesen részt vesznek, ők azok, akikre bármikor lehet számítani.

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A községben különböző nemzetiséghez tartozó emberek nem élnek, így nemzetiségi önkormányzat nem működik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 41.§. (1) bekezdésében foglalt felhatalmazás, valamint a helyi önkormányzatok társulásáról és együttműködéséről szóló 1997.évi CXXX.tv. 16.§-a alapján -abból, a célból, hogy a kistérség lakói az önkormányzati közszolgáltatásokhoz minél teljesebb körben jussanak hozzá, és az önkormányzatok minél teljesebben, forrásaik célszerű és optimális felhasználásával biztosítsák a mind magasabb szintű ellátást és szolgáltatást a testületek döntése alapján társulási megállapodást köthetnek.

Taliándörögd község Önkormányzata az alábbi kötelező feladatainak ellátását biztosítja társulás útján:

- általános iskolai oktatás (Monostorapáti, Kapolcs, Vigántpetend, Hegyesd község önkormányzataival)
- háziorvosi ellátás (Kapolcs és Vigántpetend községekkel) Dr. Tóth József vállalkozó háziorvos
- védőnői ellátás (Kapolcs és Vigántpetend községekkel)
- fogorvosi ellátás (Monostorapáti önkormányzatával)
- gyermek és ifjúságvédelem (Tapolca Környéki Önkormányzati Társulás)
- házi segítségnyújtás (Tapolca Környéki Önkormányzati Társulás)
- orvosi ügyelet (Tapolca Környéki Önkormányzati Társulás)
- ivóvíz ellátás és csatorna működtetése

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A településen nemzetiségi kisebbségi csoportok nem élnek, így önkormányzatuk sincs, más nemzetiségi önszerveződések sem alakultak.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek hasznos szabadidő eltöltésének, tehetségfejlesztésének támogatásától kezdve az időkorúak, és az egész lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét. Részt vesznek karitatív tevékenységekben, önkéntes munkákban.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat nyitott a for-profit szereplők kezdeményezéseire. A for-profit szereplők nagy szerepe az esélyegyenlőségi feladatokban a foglalkoztatás biztosítása lenne. Ennek köszönhetően ezen réteg külső megítélése jobb lenne, életkörülményeik javulnának.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az adatgyűjtésben, helyzetelemzésben részt vett az önkormányzat polgármestere, dolgozója, óvónő, iskola, gyermekjóléti szolgálat dolgozója. A különböző célcsoportokkal kapcsolatos problémák feltárására koncentrált az adatgyűjtés. Az elfogadott dokumentum bárki számára hozzáférhető lesz, mely alapján az esélyegyenlőségi folyamatokat megismerhetik, biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése is.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megismerését és végrehajtását széles körű nyilvánosság biztosításával kívánjuk elérni. A település honlapján és nyomtatott formában az önkormányzat hivatali helyiségében bárki számára elérhető lesz, így lesz biztosított a végrehajtás ellenőrzése.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	Problémák beazonosítása	Fejlesztési lehetőségek
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A munkahelyek hiánya és a rossz közlekedési helyzet miatt magas a munkanélküliek száma	Figyelemfelhívás a munkanélküliek körében a közfoglalkoztatásba történő bevonás lehetőségéről. Utazási helyzet javítása érdekében kapcsolat felvétele a települést érintő közlekedési szolgáltatókkal.
	Diszkrimináció a hátrányos helyzetűekkel szemben	Szemléletformáló programok
	Hiányos ismeretek az egészséges életmód terén	Egészséges életmódra ösztönző programok
Gyermekek	Az óvoda nyári időszakban 3 hétre történő bezárása több család számára jelent nehézséget gyermeke biztonságos elhelyezésére.	Igények felmérése és lehetőségek feltárása, hogy ebben az időszakban is legyen óvodai ellátás, esetlegesen külsős óvónő alkalmazásával.
	Szünidő hasznos eltöltése	Szünidei programok, táborok
	Mozgásszegény életmód, szegényes mozgáskultúra	A gyermekek mozgáslehetőségeinek és mozgáskultúrájának fejlesztése
Idősek	A bűnelkövetők körében a legveszélyeztetettebb korosztály, a trükkös lopások, besurranásos bűnözők miatt könnyebben válnak áldozattá	A rendőrségen és a polgárőrségen keresztül folyamatos tájékoztatás és figyelemfelhívás, a megelőzés fontosságára. Bűncselekmény elkövetésekor tájékoztatás a segítségnyújtás lehetőségeiről.
	Betegségek gyakorisága	Egészségmegőrző programok szervezése
Nők	A nőket és főleg a kisgyermekes anyákat jobban érinti a munkahelyek hiánya, a munkaerőpiacra való visszatérés nehézsége.	Nők szélesebb körű tájékoztatása, képzési igények felmérése.
	Elszigetelődés megszüntetése	Közösségi életbe való bevonás
Fogyatékkal élők	A településen a középületek egy részének akadálymentesítése nem megoldott.	Pályázati lehetőségek útján a legfontosabb középületek akadálymentesítésének megoldása
	Utak járdák állapota több helyen igényli a felújítást, akadálymentesítést	Utak, járdák felújítása, akadálymentesítése

Jövőképünk

Taliándörögdi község Önkormányzatának kiemelt célja, hogy az itt élő emberek jólétének biztosítása, életminőségének folyamatos javítása érdekében olyan környezetet biztosítson, ami erősíti a közösséghez és a lakóhelyhez való kötődést, a társadalmi szolidaritást.

Célunk, hogy a településen az elkövetkező időben a roma lakosság éppen olyan hasznos tagja legyen a társadalomnak, mint minden ember, a munkához, tanuláshoz egyenlő esélyeket kapjon.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők helyzetén javítsunk, számukra a lehetőségekhez mérten támogatást nyújtsunk, legyen akár anyagi, akár természetbeni juttatás. Kiemelt célunk a munka világába való visszatérés segítése, munkahelyek minél közelebb hozása az érintett emberekhez.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges életmódra való nevelését, a tehetséges gyermekek felkarolását, iskolai és egyéb körülmények között a fejlesztésüket. Ehhez megfelelő szakembereket, önkénteseket is be kívánunk vonni, illetve szabadidős programokat szervezünk számukra. Nagy figyelmet fordítunk fiataljainkra, hogy megtalálják helyben az életüket, akár a munkaerőpiacot, akár a lakhatást tekintve.

Folyamatosan odafigyelünk az idősekre, az egyedülálló, elesett emberekre, segítséget nyújtunk számukra, hogy a megfelelő életminőséget biztosítsuk nekik, programokat szervezünk, hogy ne érezzék magukat magányosan, egyedül, a társadalom számára hasznos emberek maradhassanak. Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy a gyermekvállalás, a családi teendők ellátása miatt ne kerüljenek hátrányos helyzetbe.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására.

Az intézkedési területek részletes kifejtése (intézkedésenként, kitöltése javasolt, opcionális)

I. Romák és mélyszegénységben élők

A	<i>Intézkedés címe:</i>	<i>Figyelemfelhívás a munkanélküliek körében</i>
B	<i>Feltárt probléma megnevezése</i>	<i>Munkahelyek hiánya, elhelyezkedési problémák, utazási nehézségek</i>
C	<i>Az intézkedéssel elérni kívánt cél</i>	<i>R: nem regisztrált, vagy már ellátásra nem jogosultak tájékoztatása K: Munkalehetőségek feltérképezése a környéken, ajánlók készítése H: tartós munkanélküliek számának csökkentése</i>
D	<i>A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal</i>	<i>Taliándörögdi Község Gazdasági Programja</i>
E	<i>A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz</i>	<i>Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030)</i>
F	<i>Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve</i>	<i>Információgyűjtés, kapcsolatfelvétel a nem regisztrált munkanélküliekkel. A regisztráció előnyeinek ismertetése, a regisztrációban való közreműködés, a kapcsolattartás segítése.</i>
G	<i>Az intézkedés felelőse</i>	<i>Taliándörögdi Község Önkormányzat polgármestere, Monostorapáti Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője</i>
H	<i>Az intézkedés megvalósításának határideje</i>	<i>R: 2024. május 31. K: 2025. május 31. H: 2025. november 30. és folyamatos</i>
I	<i>Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)</i>	<i>R: szolgáltatást igénybevevők száma K: feltérképezett helyek száma H: tartós munkanélküliek száma</i>
J	<i>Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások</i>	<i>Munkaügyi központ támogatása Önkormányzati saját erő biztosítása</i>
K	<i>Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága</i>	<i>Munkaügyi Központtal történő Megállapodás Képzési szerződés</i>
L	<i>Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása</i>	<i>nem történt együttműködés</i>

A	Intézkedés címe:	Diszkrimináció a hátrányos helyzetűekkel szemben
B	Feltárt probléma megnevezése	Diszkrimináció a hátrányos helyzetűekkel szemben
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: diszkrimináció jelenlétének feltérképezése, adatgyűjtés K: Helyi szemléletformáló programok szervezése H: Diszkrimináció jelenlétének visszazorítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• adatgyűjtés • megoldási javaslatok kidolgozása • fórumok, beszélgetések szervezése.
G	Az intézkedés felelőse	• polgármester • Családsegítő Szolgálat
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2024. augusztus 31. K: 2025. május 31. H: 2028. január 1. és folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: Helyzetelemzési dokumentum K: Szemléletformáló programok H: Újabb helyzetelemzés, eredmények felmérése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi és humán erőforrás, pályázatok, motivált és nyitott közösség
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázatokon való részvétel, támogatások elnyerése Partnerekkel folyamatos kapcsolattartás
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

A	Intézkedés címe:	Hiányos ismeretek az egészséges életmód területén
B	Feltárt probléma megnevezése	Hiányos ismeretek az egészséges életmód területén
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: adatgyűjtés, igényfelmérés K: ismeretterjesztő előadások szervezése, sportprogramok biztosítása H: az egészséges életmód, mint igény belső motiválóerővé tétele
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- helyzetfelmérés - problémák megfogalmazása, programok kidolgozása és szervezése - elért eredmények elemzése
G	Az intézkedés felelőse	- polgármester - Közösségi Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2024. május 31. K: 2025. május 31. H: 2025. november 30. és folyamatos
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: Érintett célcsoport egészségi állapotának elemzése K: Programok, tanácsadások H: Egészséges életmódra váltás
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi és humán erőforrás, pályázatok és anyagi támogatások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Elért eredmények és a motiváció fenntartása különféle természetben nyújtott támogatások révén
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

II. Gyermek

A	Intézkedés címe:	Felügyeletbiztosítás folyamatosságának hiánya
B	Feltárt probléma megnevezése	Az óvoda nyári időszakban 3 hétre történő bezárása több család számára jelent nehézséget gyermeke biztonságos elhelyezésére
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: igények felmérése K: programok kialakítása: tábor, családi napközi, gyermekfelügyelet, stb. H: kapacitásbővítés
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögd Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemi esélyegyenlőségi stratégia (2020-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	igények felmérése
G	Az intézkedés felelőse	- Önkormányzat - Közösségi Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2024. március 31. K: 2024. június 1. H: 2025. január 1.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: igénybevevők száma K: kihasználtság, telítettség H: igények teljes mértékű biztosítása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán kapacitás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Anyagi források megteremtése pályázat útján, humán kapacitás biztosítása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

A	Intézkedés címe:	Szünidő hasznos eltöltése
B	Feltárt probléma megnevezése	A szünidőt nem minden esetben tudják a gyerekek hasznosan eltölteni, ilyenkor sokan ki sem mozdulnak, nem találkoznak egymással
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: igények felmérése K: programok kialakítása: tábor, családi napközi, gyermekfelügyelet, stb. H: kapacitásbővítés
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögd Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemi esélyegyenlőségi stratégia (2020-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	igények felmérése
G	Az intézkedés felelőse	- Önkormányzat - Közösségi Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2024. március 31. K: 2024. június 1. H: 2025. január 1.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: igénybevevők száma K: kihasználtság, telítettség H: igények teljes mértékű biztosítása
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán kapacitás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Anyagi források megteremtése pályázat útján, humán kapacitás biztosítása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

A	Intézkedés címe:	Mozgásszegény életmód, szegényes mozgáskultúra
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyerekeknek nincsen lehetőségük változatos mozgás tevékenységekre, ezáltal állóképességük gyenge, mozgáskultúrájuk beszűkült, mely az értelmi képességek fejlődésére is hátrányosan hat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: igények felmérése K: eszközök, helyszín, lehetőség biztosítása H: rendszeres sportoláshoz szükséges feltételek biztosítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• érintettek meghatározása • igényfelmérés • sportprogramok szervezése • folyamatos sportolás ösztönzése
G	Az intézkedés felelőse	• Önkormányzat • Községi Ház • Sportegyesület
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2024. május 31. K: 2025. február 28. H: 2025. május 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: igénybevevők száma K: megszervezett sportprogramok, lehetőségek H: gyermekek aktivitásának növekedése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán kapacitás, anyagi és technikai erőforrások
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Anyagi források megteremtése pályázat útján, humán kapacitás biztosítása, rendszeres személyes jelenlét
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

III. Idősek

A	Intézkedés címe:	Biztonságos időskor
B	Feltárt probléma megnevezése	A bűnelkövetők körében a legveszélyeztetettebb korosztály, a trükkös lopások, besurranásos bűnözők miatt könnyebben válnak áldozattá
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: veszélyforrások és az idők félelmeinek felmérése K: önkéntesek, szociális segítők alkalmazása, megelőző programok H: jelzőrendszer kialakítása, biztonsági kamerák elhelyezése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	• veszélyforrások felmérése • jelzőrendszer kialakítása • biztonsági kamerák kihelyezése
G	Az intézkedés felelőse	• Önkormányzat • Községi Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2024. május 31. K: 2025. február 28. H: 2027. május 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: veszélyforrások lehetőségei K: önkéntesek bevonása H: közbiztonság növekedése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi erőforrások, humán kapacitás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Humán kapacitás biztosítása, rendszeres személyes jelenlét
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

A	Intézkedés címe:	Egészséges időskor
B	Feltárt probléma megnevezése	A célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága (megelőzése, késleltetése)
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: tájékoztató, adatgyűjtés K: egészségmegőrző programok, szűrővizsgálatok szervezése H: korosztály aktivitásának elősegítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- tájékoztatás, információgyűjtés - programok szervezése - tanácsadás, szűrővizsgálatok
G	Az intézkedés felelőse	- Önkormányzat - Közösségi Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2024. szeptember 31. K: 2025. március 31. H: 2027. május 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: gyűjtött információ elemzése K: programokon való részvétel H: egészségmegőrző eszközök alkalmazása az idősök körében
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi erőforrások, humán kapacitás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Humán kapacitás biztosítása, rendszeres személyes jelenlét
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

IV. Nők

A	Intézkedés címe:	Munkaerőpiacra való visszatérés
B	Feltárt probléma megnevezése	A nőket es főleg a kisgyermekes anyákat jobban érinti a munkahelyek hiánya, a munkaerőpiacra való visszatérés nehézsége.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése, munkáltatók bevonása K: Kereslet-kínálat összekapcsolása H: a munkanélküli nők számának csökkenése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemi esélyegyenlőségi stratégia (2020-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- helyzetelemzés - munkaerőhiány feltérképezése - kereslet-kínálat összekapcsolása
G	Az intézkedés felelőse	- Önkormányzat - Közösségi Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2024. szeptember 31. K: 2025. március 31. H: 2027. május 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: kereslet-kínálat összegyűjtése K: összekapcsolt partnerek száma H: munkanélküli nők számának csökkenése
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi erőforrások, humán kapacitás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pályázati lehetőségek előnyök hangsúlyozása
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

A	Intézkedés címe:	Elszigetelődés megszüntetése
B	Feltárt probléma megnevezése	A gyermekes és egyedülálló nők nehezen mozdulnak ki otthonról, önértékelési problémáik jelentkeznek, magányosnak, elszigeteltnek érzik magukat.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: információgyűjtés, tájékozódás a nők körében K: nőknek szóló programok szervezése H: találkozók hosszútávú fenntartása, biztosítása
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemi esélyegyenlőségi stratégia (2020-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- helyzetelemzés - programszervezés
G	Az intézkedés felelőse	- Önkormányzat - Közösségi Ház
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2024. szeptember 31. K: 2025. március 31. H: 2027. május 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: felmérések eredményei K: szervezett programok telítettsége H: közhangulat növekedése a nők körében
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi erőforrások, humán kapacitás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pályázati lehetőségek
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

V. Fogyatékkal élők

A	Intézkedés címe:	Akadálymentesítés
B	Feltárt probléma megnevezése	Az önkormányzati intézmények épületei csak részben akadálymentesek. A mozgáskorlátozottak részére megtörtént az akadálymentesítés, de az egyéb fogyatékossgal rendelkezők számára nincs biztosítva a tájékozódás lehetősége, honlapon való tájékozódás akadálymentesítése nem megoldott.
C	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	R: pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok benyújtása K: dokumentációk, engedélyek beszerzése H: épületek akadálymentesítése
D	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja
E	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogyatékossgügy Program (2015-2025)
F	Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	- helyzetelemzés - akadálymentesítési terv kidolgozása
G	Az intézkedés felelőse	Önkormányzat, polgármester
H	Az intézkedés megvalósításának határideje	R: 2025. szeptember 31. K: 2026. március 31. H: 2028. május 31.
I	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	R: pályázati lehetőségek feltérképezése K: Dokumentációk, tervek, engedélyek H: Akadálymentesített épületek
J	Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Anyagi erőforrások, humán kapacitás
K	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	pénzügyi forrás pályázatokon való részvétel
L	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	nem történt együttműködés

A	<i>Intézkedés címe:</i>	<i>Utak, járdák felújítása, akadálymentesítése</i>
B	<i>Feltárt probléma megnevezése</i>	<i>Utak járdák állapota több helyen igényli a felújítást, akadálymentesítést</i>
C	<i>Az intézkedéssel elérni kívánt cél</i>	<i>R: pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok benyújtása K: dokumentációk, engedélyek beszerzése H: járdák akadálymentesítése</i>
D	<i>A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal</i>	<i>Taliándörögdi Község Gazdasági Programja</i>
E	<i>A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz</i>	<i>Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Foglalkoztatási Program (2015-2025)</i>
F	<i>Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve</i>	- helyzetelemzés - akadálymentesítési terv kidolgozása - pályázat benyújtás
G	<i>Az intézkedés felelőse</i>	Önkormányzat, polgármester
H	<i>Az intézkedés megvalósításának határideje</i>	<i>R: 2025. szeptember 31. K: 2026. március 31. H: 2028. május 31.</i>
I	<i>Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)</i>	<i>R: pályázati lehetőségek feltérképezése K: Dokumentációk, tervek, engedélyek H: Akadálymentesített épületek</i>
J	<i>Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások</i>	<i>Anyagi erőforrások, humán kapacitás</i>
K	<i>Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága</i>	<i>pénzügyi forrás pályázatokon való részvétel</i>
L	<i>Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása</i>	<i>nem történt együttműködés</i>

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Figyelemfelhívás munkanélküliek körében	Munkahelyek hiánya, elhelyezkedési problémák, utazási nehézségek	R: nem regisztrált, vagy már ellátásra nem jogosultak tájékoztatása K: Munkalehetőségek feltérképezése a környéken, ajánlók készítése H: tartós munkanélküliek számának csökkentése	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030)	Információgyűjtés, kapcsolatfelvétel a nem regisztrált munkanélküliekkel. A regisztráció, előnyének ismertetése, regisztrációban való közreműködés, kapcsolattartás segítése.	Taliándörögdi Község Önkormányzat polgármestere Monostorapáti Közös Önkormányzati Hivatal jegyzője	2028. 12. 30. (szombat)	R: szolgáltatást igénybevevők száma K: feltérképezett helyek száma H: tartós munkanélküliek száma	Munkaügyi központ támogatása Önkormányzati saját erő biztosítása	Munkaügyi Központtal történő megállapodás Képzési szerződés	Nem történt együttműködés
2	Diszkrimináció hátrányos helyzetűekkel szemben	Diszkrimináció hátrányos helyzetűekkel szemben	R: diszkrimináció jelenlétének feltérképezése, adatgyűjtés K: Helyi szemléletformáló programok szervezése H: Diszkrimináció jelenlétének visszaszorítása	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030)	• adatgyűjtés megoldási javaslatok kidolgozása • fórumok, beszélgetések szervezése.	• polgármester, Családsegítő Szolgálat	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: Helyzetelemzési dokumentum K: Szemléletformáló programok H: Újabb helyzetelemzés, eredmények felmérése	Anyagi és humán erőforrás, pályázatok, és elnyert támogatás nyitott közösség	Pályázatokon való részvétel, támogatások elnyerése Partnerekkel folyamatos kapcsolattartás	Nem történt együttműködés
3	Hiányos ismeretek az egészséges életmód területén	Hiányos ismeretek az egészséges életmód területén	R: adatgyűjtés, igényfelmérés K: ismeretterjesztő előadások szervezése, sportprogramok biztosítása H: az egészséges életmód, mint igény belső motiválóerővé tétele	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Új Roma Stratégia(2019-2030)	helyzetfelmérés, problémák megfogalmazása, programok kidolgozása és szervezése, elért eredmények elemzése	polgármester, Községi Ház	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: Érintett célcsoport egészségi állapotának elemzése K: Programok, tanácsadások H: Egészséges életmódra váltás	Anyagi és humán erőforrás, pályázatok és anyagi támogatások	Elért eredmények és a motiváció fenntartása különféle természetben nyújtott támogatások révén	Nem történt együttműködés
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Felügyeletbiztosítás	Az óvoda nyári	R: igények	Taliándörögdi	Magyar Nemzeti	igények felmérése	Önkormányzat	2028. 12. 31.	R: igénybevevők	Humán kapacitás	Anyagi források	Nem történt

	folyamatosságának hiánya	időszakban 3 hétre történő bezárása több család számára jelent nehézséget gyermeke biztonságos elhelyezésére	K: felmérése programok kialakítása: tábor, családi napközi, gyermekfelügyelet, stb. H: kapacitásbővítés	Község Gazdasági Programja	Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti esélyegyenlőségi stratégia (2020-2025)		, Községi Ház	(vasárnap)	száma K: kihasználtság, H: igények teljes mértékű biztosítása		megteremtése pályázat útján, humán kapacitás biztosítása	együttműködés
2	Szünidő hasznos eltöltése	A szünidőt nem minden esetben tudják a gyerekek hasznosan eltölteni, ilyenkor sokan ki sem mozdulnak, nem találkoznak egymással	R: igények felmérése K: programok kialakítása: tábor, családi napközi, gyermekfelügyelet, stb. H: kapacitásbővítés	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti esélyegyenlőségi stratégia (2020-2025)	igények felmérése	Önkormányzat, Községi Ház	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: igénybevevők száma K: kihasználtság, H: igények teljes mértékű biztosítása	Humán kapacitás	Anyagi források megteremtése pályázat útján, humán kapacitás biztosítása	Nem történt együttműködés
3	Mozgásszegény életmód, szegényes mozgáskultúra	A gyerekeknek nincsen lehetőségük változatos mozgás tevékenységekre, ezáltal állóképességük gyenge, mozgáskultúrájuk beszűkült, mely az értelmi képességek fejlődésére is hátrányosan hat.	R: igények felmérése K: eszközök, helyszínek, lehetőség biztosítása H: rendszeres sportoláshoz szükséges feltételek biztosítása is	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)	érintettek meghatározása igényfelmérés sportprogramok szervezése folyamatos sportolás ösztönzése	Önkormányzat, Községi Ház, Sportegyesület	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: igénybevevők száma K: megszervezett sportprogramok, lehetőségek H: gyermekek aktivitásának növekedése	Humán kapacitás, anyagi és technikai erőforrások	Anyagi források megteremtése pályázat útján, humán kapacitás biztosítása, rendszeres személyes jelenlét	Nem történt együttműködés
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Munkaerőpiacra való visszatérés	A nőket és főleg a kisgyermekes anyákat jobban érinti a munkahelyek hiánya, a munkaerőpiacra való visszatérés nehézsége.	R: foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése, munkáltatók bevonása K: Kereslet-kínálat összekapcsolása H: a munkanélküli nők számának csökkenése	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemzeti esélyegyenlőségi stratégia (2020-2025)	• helyzetelemzés • munkaerőhiány feltérképezése • kereslet-kínálat összekapcsolása	• önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: kereslet-kínálat összegyűjtése K: összekapcsolt partnerek száma H: munkanélküli nők számának csökkenése	Anyagi erőforrások, humán kapacitás	pályázati lehetőségek előnyök hangsúlyozása	Nem történt együttműködés
2	Elszigetelődés megszüntetése	A gyermekes és egyedülálló nők nehezen mozdulnak ki otthonról, önértékelési problémáik	R: információgyűjtés, tájékozódás a nők körében K: nőknek szóló programok szervezése H:	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Nemzeti	helyzetelemzés programszervezés	önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: felmérések eredményei szervezett programok telítettség H: közhangulat	Anyagi erőforrások, humán kapacitás	pályázati lehetőségek	Nem történt együttműködés

		jelentkeznek, magányosnak, elszigeteltnek érzik magukat.	találkozóhoz hosszútávú fenntartása, biztosítása		esélyegyenlőségi stratégia (2020-2025)				növekedése a nők körében			
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Biztonságos idők	A bűnelkövetők körében az idők legvesélyeztetettebb korosztály, a trükkös lopások, besurranások, bűnözők miatt könnyebben válnak áldozattá	R: veszélyforrások és az idők félelmeinek felmérése K: önkéntesek, szociális segítők alkalmazása, megelőző programok H: jelzőrendszer kialakítása, biztonsági kamerák elhelyezése	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	veszélyforrások felmérése jelzőrendszer kialakítása biztonsági kamerák elhelyezése	Önkormányzat, Községi Ház	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: veszélyforrások lehetőségei önkéntesek bevonása közbiztonság növekedése	Anyagi erőforrások, humán kapacitás	Humán kapacitás biztosítása, rendszeres személyes jelenlét	Nem történt együttműködés
2	Egészséges idők	A célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága (megelőzése, késleltetése)	R: tájékoztódás, adatgyűjtés K: egészségmegőrző programok, szűrővizsgálatok szervezése H: korosztály aktivitásának elősegítése	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	tájékoztódás, információgyűjtés programok szervezése tanácsadás, szűrővizsgálatok	Önkormányzat, Községi Ház	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: gyűjtött információ elemzése programokon való részvétel H: egészségmegőrző eszközök alkalmazása az idők körében	Anyagi erőforrások, humán kapacitás	Humán kapacitás biztosítása, rendszeres személyes jelenlét	Nem történt együttműködés
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	Az önkormányzati intézmények épületei csak részben akadálymentesek. A mozgáskorlátozottak részére megtörtént az akadálymentesítés, de az egyéb fogyatékkal élők számára nincs biztosítva a tájékoztódás lehetősége, honlapon való tájékoztódás akadálymentesítése nem megoldott.	R: pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok benyújtása K: dokumentációk, engedélyek beszerzése H: épületek akadálymentesítése	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogyatékgazdasági Program (2015-2025)	helyzetelemzés akadálymentesítési terv kidolgozása	Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: pályázati lehetőségek feltérképezése K: Dokumentációk, tervek, engedélyek H: Akadálymentesített épületek	Anyagi erőforrások, humán kapacitás	pénzügyi forrás pályázatokon való részvétel	Nem történt együttműködés
2	Utak, járdák akadálymentesítése, felújítása	Utak járdák állapota több helyen igényli a felújítást, akadálymentesítést	R: pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok benyújtása K: dokumentációk, engedélyek	Taliándörögdi Község Gazdasági Programja	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030) Országos Fogyatékgazdasági Program	helyzetelemzés akadálymentesítési terv kidolgozása pályázat benyújtása	Önkormányzat	2028. 12. 31. (vasárnap)	R: pályázati lehetőségek feltérképezése K: Dokumentációk, tervek, engedélyek H: Akadálymentesített épületek	Anyagi erőforrások, humán kapacitás	pénzügyi forrás pályázatokon való részvétel	Nem történt együttműködés

			beszerzése H: járdák akadálymentesítés e		i Program (2015- 2025)				urak,járdák			
--	--	--	---	--	---------------------------	--	--	--	-------------	--	--	--

mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
Intézkedés sorszáma	I.1				I.2				I.3			
Az intézkedés címe megnevezése	Figyelemfelhívás a munkanélküliek körében				Diszkrimináció a hátrányos helyzetűekkel szemben				Hiányos ismeretek az egészséges életmód területén			
Esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Munkahelyek hiánya, elhelyezkedési problémák, utazási nehézségek				Diszkrimináció a hátrányos helyzetűekkel szemben				Hiányos ismeretek az egészséges életmód területén			
Elérni kívánt cél	R: nem regisztrált, vagy már ellátásra nem jogosultak tájékoztatása K: Munkalehetőségek feltérképezése a környéken, ajánlók készítése H: tartós munkanélküliek számának csökkentése				R: diszkrimináció jelenlétének feltérképezése, adatgyűjtés K: Helyi szemléletformáló programok szervezése H: Diszkrimináció jelenlétének visszazorítása				R: adatgyűjtés, igényfelmérés K: ismeretterjesztő előadások szervezése, sportprogramok biztosítása H: az egészséges életmód, mint igény belső motiválóerővé tétele			
Stratégiai dokumentumokkal való összhang	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program								EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program			
Intézkedés tartalma	tanácsadás, figyelemfelhívás, munkalehetőségek feltérképezése, kereslet-kínálat összekapcsolása				adatgyűjtés, megoldási javaslatok kidolgozása, fórumok, beszélgetések szervezése				helyzetfelmérés, problémák megfogalmazása, programok kidolgozása és szervezése, elért eredmények elemzése			
Intézkedés felelőse	tartós munkanélküliek polgármester önkormányzat munkaügyi ügyintézője				hátrányos helyzetűek, érintettek polgármester Családsegítő Szolgálat				polgármester Ház Közösségi Civil szervezetek			
Megvalósítás határideje	R: 2024. május 31. K: 2025. május 31. H: 2025. november 30. és folyamatos				R: 2024. augusztus 31. K: 2025. május 31. H: 2028. január 1. és folyamatos				R: 2024. május 31. K: 2025. május 31. H: 2025. november 30. és folyamatos			
Eredményességi indikátorok	R: szolgáltatást igénybevevők száma K: feltérképezett helyek száma H: tartós munkanélküliek száma				R: Helyzetelemzési dokumentum K: Szemléletformáló programok H: Újabb helyzetelemzés, eredmények felmérése				R: Érintett célcsoport egészségi állapotának elemzése K: Programok, tanácsadások H: Egészséges életmódra váltás			
Szükséges erőforrások	Munkaügyi központ támogatása Önkormányzati saját erő biztosítása				partnerek érdektelensége, motiváció hiánya pályázatokon való részvétel, támogatások elnyerése				érdektelenség, motiváció hiánya elért eredmények és a motiváció fenntartása különféle természetben nyújtott			

		Partnerekkel folyamatos kapcsolattartás	támogatások révén
Eredmények fenntarthatósága	Munkaügyi Központtal történő megállapodás Képzési szerződés	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	pályázati önrész vállalása

A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége			
Intézkedés sorszáma	I.1	I.2	I.3
Az intézkedés címe megnevezése	Figyelemfelhívás a munkanélküliek körében	Diszkrimináció a hátrányos helyzetűekkel szemben	Hiányos ismeretek az egészséges életmód területén
Esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Munkahelyek hiánya, elhelyezkedési problémák, utazási nehézségek	Diszkrimináció a hátrányos helyzetűekkel szemben	Hiányos ismeretek az egészséges életmód területén
Elérni kívánt cél	R: nem regisztrált, vagy már ellátásra nem jogosultak tájékoztatása K: Munkalehetőségek feltérképezése a környéken, ajánlók készítése H: tartós munkanélküliek számának csökkentése	R: diszkrimináció jelenlétének feltérképezése, adatgyűjtés K: Helyi szemléletformáló programok szervezése H: Diszkrimináció jelenlétének visszazorítása	R: adatgyűjtés, igényfelmérés K: ismeretterjesztő előadások szervezése, sportprogramok biztosítása H: az egészséges életmód, mint igény belső motiválóerővé tétele
Stratégiai dokumentumokkal való összhang	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program
Intézkedés tartalma	tanácsadás, figyelemfelhívás, munkalehetőségek feltérképezése, kereslet-kínálat összekapcsolása	adatgyűjtés, megoldási javaslatok kidolgozása, fórumok, beszélgetések szervezése	helyzetfelmérés, problémák megfogalmazása, programok kidolgozása és szervezése, elért eredmények elemzése
Intézkedés felelőse	tartós munkanélküliek polgármester önkormányzat munkaügyi ügyintézője	hátrányos helyzetűek, érintettek polgármester Családsegítő Szolgálat	polgármester Közösségi Ház Civil szervezetek
Megvalósítás határideje	R: 2024. május 31. K: 2025. május 31. H: 2025. november 30. és folyamatos	R: 2024. augusztus 31. K: 2025. május 31. H: 2028. január 1. és folyamatos	R: 2024. május 31. K: 2025. május 31. H: 2025. november 30. és folyamatos
Eredményességi indikátorok	R: szolgáltatást igénybevevők száma K: feltérképezett helyek száma H: tartós munkanélküliek száma	R: Helyzetelemzési dokumentum K: Szemléletformáló programok H: Újabb helyzetelemzés, eredmények felmérése	R: Érintett célcsoport egészségi állapotának elemzése K: Programok, tanácsadások H: Egészséges életmódra váltás

Szükséges erőforrások	Munkaügyi központ támogatása Önkormányzati saját erő biztosítása	partnerek érdektelensége, motiváció hiánya pályázatokon való részvétel, támogatások elnyerése Partnerekkel folyamatos kapcsolattartás	érdektelenség, motiváció hiánya elért eredmények és a motiváció fenntartása különféle természetben nyújtott támogatások révén
Eredmények fenntarthatósága	Munkaügyi Központtal történő megállapodás Képzési szerződés	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	pályázati önrész vállalása
A gyermekek esélyegyenlősége			
Intézkedés sorszáma	II.1	II.2	II.3
Az intézkedés címe megnevezése	Felügyeletbiztosítás folyamatosságának hiánya	Szünidő hasznos eltöltése	Mozgásszegény életmód, szegényes mozgáskultúra
Esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az óvoda nyári időszakban 3 hétre történő bezárása több család számára jelent nehézséget gyermeke biztonságos elhelyezésére	A szünidőt nem minden esetben tudják a gyerekek hasznosan eltölteni, ilyenkor sokan ki sem mozdulnak, nem találkoznak egymással	A gyerekeknek nincsen lehetőségük változatos mozgás tevékenységekre, ezáltal állóképességük gyenge, mozgáskultúrájuk beszűkült, mely az értelmi képességek fejlődésére is hátrányosan hat.
Elérni kívánt cél	R: igények felmérése K: programok kialakítása: tábor, családi napközi, gyermekfelügyelet, stb. H: kapacitásbővítés	R: igények felmérése K: programok kialakítása: tábor, családi napközi, gyermekfelügyelet, stb. H: kapacitásbővítés	R: igények felmérése K: eszközök, helyszín, lehetőség biztosítása H: rendszeres sportoláshoz szükséges feltételek biztosítása
Stratégiai dokumentumokkal való összhang	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program
Intézkedés tartalma	igények felmérése	igények felmérése	érintettek meghatározása igényfelmérés sportprogramok szervezése folyamatos sportolás ösztönzése
Intézkedés felelőse	szülők Önkormányzat	szülők, gyerekek Önkormányzat	szülők, gyerekek Önkormányzat
Megvalósítás határideje	R: 2024. március 31. K: 2024. június 1. H: 2025. január 1.	R: 2024. március 31. K: 2024. június 1. H: 2025. január 1.	R: 2024. május 31. K: 2025. február 28. H: 2025. május 31.
Eredményességi indikátorok	R: igénybevevők száma K: kihasználtság, telítettség H: igények teljes mértékű biztosítása	R: igénybevevők száma K: kihasználtság, telítettség H: igények teljes mértékű biztosítása	R: igénybevevők száma K: megszervezett sportprogramok, lehetőségek H: gyermekek aktivitásának növekedése

Szükséges erőforrások	Humán kapacitás	Humán kapacitás	Humán kapacitás, anyagi és technikai erőforrások
Eredmények fenntarthatósága	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	Folyamatos tevékenységgel biztosítható	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

Az idők esélyegyenlősége		
Intézkedés sorszáma	III.1	III.2
Az intézkedés címe megnevezése	Biztonságos időskor	Egészséges időskor
Esélyegyenlőségi probléma megnevezése	A bűnelkövetők körében a legveszélyeztetettebb korosztály, a trükkös lopások, besurranásos bűnözők miatt könnyebben válnak áldozattá	A célcsoportra jellemző betegségek gyakorisága (megelőzése, késleltetése)
Elérni kívánt cél	R: veszélyforrások és az idők félelmeinek felmérése K: önkéntesek, szociális segítők alkalmazása, megelőző programok H: jelzőrendszer kialakítása, biztonsági kamerák elhelyezése	R: tájékozódás, adatgyűjtés K: egészségmegőrző programok, szűrővizsgálatok szervezése H: korosztály aktivitásának elősegítése
Stratégiai dokumentumokkal való összhang	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program
Intézkedés tartalma	veszélyforrások felmérése jelzőrendszer kialakítása biztonsági kamerák kihelyezése	tájékozódás, információgyűjtés programok szervezése tanácsadás, szűrővizsgálatok
Intézkedés felelőse	idősek Önkormányzat	idősek Önkormányzat
Megvalósítás határideje	R: 2024. május 31. K: 2025. február 28. H: 2027. május 31.	R: 2024. szeptember 31. K: 2025. március 31. H: 2027. május 31.
Eredményességi indikátorok	R: veszélyforrások lehetőségei K: önkéntesek bevonása H: közbiztonság növekedése	R: gyűjtött információ elemzése K: programokon való részvétel H: egészségmegőrző eszközök alkalmazása az idők körében
Szükséges erőforrások	Humán kapacitás, technikai feltételek	Anyagi erőforrások, humán kapacitás

A nők esélyegyenlősége		
Intézkedés sorszáma	IV.1	IV.2
Az intézkedés címe megnevezése	Munkaerőpiacra való visszatérés	Elszigetelődés megszüntetése
Esélyegyenlőségi probléma megnevezése	R: foglalkoztatási lehetőségek feltérképezése, munkáltatók bevonása K: Kereslet-kínálat összekapcsolása H: a munkanélküli nők számának csökkenése	A gyermekes és egyedülálló nők nehezen mozdulnak ki otthonról, önértékelési problémáik jelentkeznek, magányosnak, elszigeteltnek érzik magukat.
Elérni kívánt cél	helyzetelemzés munkaerőhiány feltérképezése kereslet-kínálat összekapcsolása	R: információgyűjtés, tájékozódás a nők körében K: nőknek szóló programok szervezése H: találkozók hosszútávú fenntartása, biztosítása
Stratégiai dokumentumokkal való összhang	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program
Intézkedés tartalma	munkanélküli nők önkormányzat potenciális munkáltatók	helyzetelemzés programszerzés
Intézkedés felelőse	munkanélküli nők önkormányzat potenciális munkáltatók	érintett nők önkormányzat
Megvalósítás határideje	R: 2024. szeptember 31. K: 2025. március 31. H: 2027. május 31.	R: 2024. szeptember 31. K: 2025. március 31. H: 2027. május 31.
Eredményességi indikátorok	R: kereslet-kínálat összegyűjtése K: összekapcsolt partnerek száma H: munkanélküli nők számának csökkenése	R: felmérések eredményei K: szervezett programok telítettsége H: közhangulat növekedése a nők körében
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrások, humán kapacitás	Anyagi erőforrások, humán kapacitás
Eredmények fenntarthatósága	Munkaügyi Központtal történő szerződéskötés	Folyamatos tevékenységgel biztosítható

A fogyatékkal élők esélyegyenlősége		
Intézkedés sorszáma	IV.1	IV.2
Az intézkedés címe megnevezése	Akadálymentesítés	Utak, járdák felújítása, akadálymentesítése
Esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az önkormányzati intézmények épületei csak részben akadálymentesek. A mozgáskorlátozottak részére megtörtént az akadálymentesítés, de az egyéb fogyatékossggal rendelkezők számára nincs biztosítva a tájékozódás lehetősége, honlapon való tájékozódás akadálymentesítése nem megoldott.	Utak járdák állapota több helyen igényli a felújítást, akadálymentesítést
Elérni kívánt cél	R: pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok benyújtása K: dokumentációk, engedélyek beszerzése H: épületek akadálymentesítése	R: pályázati lehetőségek figyelése, pályázatok benyújtása K: dokumentációk, engedélyek beszerzése H: járdák akadálymentesítése
Stratégiai dokumentumokkal való összhang	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program	EU-2020 Stratégia Nemzeti Reform Program Kistérségi Esélyegyenlőségi Program
Intézkedés tartalma	helyzetelemzés akadálymentesítési terv kidolgozása	helyzetelemzés akadálymentesítési terv kidolgozása pályázat benyújtása
Intézkedés felelőse	Önkormányzat	Önkormányzat
Megvalósítás határideje	R: 2025. szeptember 31. K: 2026. március 31. H: 2028. május 31.	R: 2025. szeptember 31. K: 2026. március 31. H: 2028. május 31.
Eredményességi indikátorok	R R: pályázati lehetőségek feltérképezése K: Dokumentációk, tervek, engedélyek H: Akadálymentesített épületek	R: pályázati lehetőségek feltérképezése K: Dokumentációk, tervek, engedélyek H: Akadálymentesített épületek
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrások, humán kapacitás	Anyagi erőforrások, humán kapacitás
Eredmények fenntarthatósága	Pályázati önrész vállalása	Pályázati önrész vállalása

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

*Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.*

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,*
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,*
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása*
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre*
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása*
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása*

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább két évente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- *a település polgármestere,*
- *a település/közös önkormányzatok jegyzője,*
- *helyi nemzeti önkormányzatok vezetői,*
- *beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,*
- *helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,*
- *meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,*
- *2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,*
- *helyi jelzőrendszeri felelős,*
- *a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,*
- *A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,*
- *a település HEP referense,*
- *a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,*
- *egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).*

Állandó meghívottak

- *a település képviselő-testületének tagjai,*
- *az illetékes esélyegyenlőségi mentor,*
- *tankerületi központ képviselője,*
- *környező települések önkormányzati szereplői,*
- *járási jelzőrendszeri tanácsadó,*
- *egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).*

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- *Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.*
- *Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.*
- *Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így*
 - *Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.*
 - *Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.*
 - *Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.*
 - *Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni*

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- *felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.*
- *Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.*

- *Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.*
- *Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.*

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

*Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.*

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Taliándörögd község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Taliándörögd Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 66/2023.(XII.20.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonat

Dátum: Monostorapáti, 2023. 11. 30.

Mohos József
polgármester

K i v o n a t

Készült: Taliándörögd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. december 20-án (szerdán) 8.10 órai kezdettel megtartott rendkívüli nyilvános üléséről

66/2023. (XII.20.) számú határozatot

Taliándörögd Község Önkormányzata Képviselő-testülete a 2023-2028 időszakra vonatkozóan a Helyi Esélyegyenlőségi Programot elfogadja.

K. m. f.

Mohos József sk.
polgármester

dr. Molnár Máté sk.
jegyző

A fénymásolat az eredetivel
mindenben megegyezik, hiteles.

Dátum: 2023.12.29.

